

Hranice šťastia

Myslím si, že so mnou budete súhlasiť, ak súčasnosť nazvem aj obdobím rýchlorozpustnej kávy, instantného čaju, či fotografie na počkание. Jazdíme rýchlo, chodíme rýchlo, spíme málo. Aj vybavené chceme mať všetko okamžite a hneď. Najlepšie po známosti. Týmto spôsobom sa správame nielen k okoliu, ale aj sami k sebe. Ak sa nám náhodou niečo nedarí tak ako si to predstavujeme, dávame si nálepku nemožného človeka alebo smoliara, ktorému sa nešťastie lepí na päty. Zabúdame, že veľké veci sa obyčajne skladajú z mozaiky malých vecí a že vyhráme len vtedy, ak sa prestaneme vyhovárať na neradostné detstvo, ťažké podmienky, na politiku a doba, ktorá našim plánom nežičí. Keď si ťažkosti nebudeme vysvetľovať ako "rany osudu", ale ako prirodzené lekcie, ktoré nám (takmer všetkým) dáva život a ktoré nám pomôžu vyrásť a zmysluplnejšie naplniť vlastný život. Ak pochopíme, že to tak naozaj funguje, že naše telo a psychika, naše myšlienky a emócie sú prepojené netušenými väzbami s tým, čo sa nám deje... Až potom dokážeme sebe i iným, že pozitívna zmena je možná. Často strácame odvalu pri úlohách, ktoré sa nám zdajú byť nezvládnuteľné. Vyjadrila by som to slovami Senecu: "O mnohé veci sa nepokúsime nie preto, že sú ťažké, ale sú ťažké preto, že sa o ne nepokúsime." Nesmieme zabudnúť, že nie je dôležité, čo si o nás a našom smerovaní myslí naše okolie. Pre vlastný pocit šťastia je smerodajné prekonať samého seba a dokázať si, že na to máme. Inak budeme celý život a všade narážať na hranice vlastnej osobnosti.

Ludmila Synaková

Poslanci mestského zastupiteľstva schválili vyrovnaný rozpočet

Zaplatíme vyššie dane

Na poslednom vlašajšom zasadnutí mestského zastupiteľstva poslanci schválili vyrovnaný rozpočet mesta na rok 2005, keď príjmy a výdavky predstavujú 984 688 000 korún. Celkovú štruktúru rozpočtu ovplyvnila fiškálna decentralizácia, ktorá sa naplno začína uplatňovať práve od nového roku 2005.

Hlavnú položku príjmovej časti rozpočtu predstavuje daň z príjmov fyzických osôb, ktorá je januára podielovou daňou. Naše mesto tak dostane zo štátneho rozpočtu 385 miliónov korún, pôvodne sme očakávali sumu o 40 mil. vyššiu. Mesto čaká náročná úloha, budeme musieť zabezpečiť aj fungovanie mestskej autobusovej dopravy. Financie chýbajúce v rozpočte tak musia vykryť miestne dane. Poslanci preto odsúhlasili zvýšenie týchto daní. Podľa slov vedúcej finančného odboru mestského úradu Dariny Keselyovej, na dani z nehnuteľnosti by mali vybrať 142 miliónov korún, čo je o 41 miliónov viac ako v roku 2004. Na ďalších miestnych daniach sa má získať 81,5 mil. korún.

Významnou položkou rozpočtu mesta bude plánovaný príjem z predaja mestského majetku – bytov a pozemkov – z čoho sa má získať 136 mil. korún na fungovanie základných škôl dostane štátnu dotáciu 170 miliónov korún. Na vnútornú správu v rozpočte vyčlenili 87 mil. Sk, na komunálne činnosti 221 mil. Sk, z nich najviac pôjde pre SAD – 50 mil. Sk a na vývoz komunálneho odpadu 70 mil. Sk. Na kultúru a šport poslanci schválili 13 mil. Sk, pre mestskú políciu 32 mil. Sk. V investičných výdavkoch 96 mil. Sk je zahrnutá aj výstavba bytových domov a športovej haly na sídlisku Klokočina (45 mil. Sk). Okrem toho poslanci súhlasili so 100 mil. Sk na priemyselný park.

Aké zaplatíme dane? Nitrania zaplatia v tomto roku vyššiu daň za byty a rodinné domy, priemyselné stavby a podnikateľské objekty. Vyššie sadzby sú aj pri garážach a chatkách. Pri dani z bytov sa bude platiť 7 Sk za meter štvorcový (vlani 4 Sk/m²), pri rodinných domoch sa sadzba zvýšila zo 6 na 7,50 Sk. Od nového roka sa končí platnosť výnimky, keď novostavby rodinných domov byty prvých vlastníkov boli oslobodené od platenia dane z nehnuteľnosti. Pri garážach sa sadzba dane zvyšuje z 20 na 25 Sk, pri chatkách z 12 na 18 Sk, pri priemyselných stavbách zo 40 na 70 Sk, pri stavbách využívaných na podnikanie zo 100 na 140 Sk. Majiteľom stavieb, ktoré slúžia niektoej z cirkví, školstvu, kultúre, sociálnej oblasti a poskytovaniu zdravotníckej starostlivosti bude 70 % z výšky dane odpustenej. Iné individuálne zľavy zákon neumožňuje.

Poplatky za komunálny odpad. Za komunálny odpad a drobné stavebné odpady občania zaplatia 730 Sk za osobu a za rok, čo je o 180 Sk viac ako v minulom roku. Právnické osoby a fyzické osoby, ak o to požiadajú, sa zavedie zber na základe množstva vyprodukovaného odpadu.

Ďalšie dane. Druhým dôležitým príjmom sú aj ďalšie miestne dane ako je daň zo psa, za nevyhľadné hracie prístroje, za užívanie verejného priestranstva, alebo miestny poplatok za odvoz odpadu, ktoré predstavujú 81 miliónov 500 tisíc. Vo viacbytovom dome sa zvýšila aj daň za psa – jej výška stúpla z 1000 na 1500 Sk

Pozastavili členstvo v ZMOS-e. Mesto Nitra pozastavilo svoje členstvo v združení miest a obcí Slovenska a členský poplatok na tento rok zatiaľ nezaplatí. Poslanci pôvodný návrh primátora F. Víteka, aby Mesto zo ZMOS-u vystúpilo neakceptovali. Primátor navrhol vystúpenie zo združenia a komentoval to slovami, že v súčasnosti sa činnosť ZMOS-u oveľa viac orientuje na obhajovanie a presadzovanie záujmov menších obcí. Krajské mestá ako právne a organizačne stabilnejšie jednotky územnej samosprávy nemajú zo strany ZMOS-u podobný rozsah pozornosti pri presadzovaní ich záujmov.

Jedáleň nebude. Podľa pôvodného návrhu, ktorý na rokovanie MsZ predložil zástupca primátora František Baláz, mala byť areáli ZŠ na Krčméryho ulici v Nitre zriadená výdajňa stravy pre bezdomovcov. Poslanci však tento návrh nepodporili. Výdajňa stravy pre bezdomovcov je v priestoroch na Samovej ulici a prevádzkuje ju Diecézna charita, kde integrácia ľudí bez strechy nad hlavou nepôsobí dobre na turistov. (sy)

2.strana

Parkovacie plochy na prenájom

Majitelia áut si v Nitre si môžu prenajať miesto na parkovanie

Výbory mestských častí vyčlenia 90 % miest na parkovanie pred obytnými domami. Jedno si budú môcť kúpiť občania v centre mesta za 2 000 Sk a v okrajových častiach, (ako napr. na sídlisku) za 1500 Sk. Za túto sumu bude mať majiteľ parkovacej plochy vyhradené miesto, na ktorom nesmie parkovať žiadne iné auto.

Mesto chce týmto rozhodnutím riešiť problémy s nedostatkom miesta na parkovanie – dnes nie je výnimočné, že obyvatel sídliska, vracajúci sa so svojím automobilom večer domov, nemá kam zaparkovať. Ak si človek prenajme miesto, mal by mať istotu, že na jeho vyhradenom mieste nebude môcť odstaviť auto nikto iný. Ak by tak urobil, hrozí mu odtiahnutie a pokuta za nedovolené parkovanie. Peniaze z prenájmu pomôžu riešiť aj druhý problém, a tým je nedostatok parkovacích plôch. Z predaja miest bude mať Mesto príjem, ktorý spätne investuje do výstavby nových parkovacích miest.

Podľa primátora sa takto podarí zo sídlisk vytlačiť nepojazdné a dlhodobo odstavené automobily. Do rozpočtu mesta sa tak podľa predbežných výpočtov dostane približne 150 000 Sk, ktoré mesto spätne použije na budovanie parkovísk. Ak na zaplatenom mieste bude parkovať iné auto, majiteľ na to môže upozorniť mestskú políciu. Vodič si bude môcť na vlastné miesto dať aj vlastné technické zábrany. Miesto sa bude musieť sám čistiť a odpratávať z neho sneh. (sy)

3.strana

Pripravujú strategický plán rozvoja cestovného ruchu

Turisti chcú atrakcie

Konkrétnym výsledkom pestovania obojstranne prospešných partnerských vzťahov medzi Nitrou a holandským mestom Zoetermeer bola aj návšteva holandského experta pre cestovný ruch Fiena Meiresonne. Spoločne s domácimi odborníkmi podieľal na príprave strategického plánu rozvoja cestovného ruchu v meste pod Zoborom.

S prípravou návštevy Fiena Meiresonneho začali približne pred šiestimi mesiacmi, v období, keď si domáci uvedomili, že sa pri rozvoji cestovného ruchu nedá spoliehať na vlastné sily a jednoducho, o pomoc treba požiadať odborníkov zo zahraničia, ktorí majú s touto oblasťou dlhoročné skúsenosti. Ešte skôr, ako holandský odborník pricestoval Slovensko, sa zaujímal o existujúci potenciál cestovného ruchu pod Zoborom a získal štatistické informácie o návštevnosti. Na základe týchto informácií týkajúcich sa rozsahu a kvality poskytovanej primárnej a sekundárnej ponuky cestovného ruchu v Nitre priniesol predbežný plán ďalších aktivít z ktorých neformálna pracovná skupina vychádzala pri realizácii strategického plánu. Ako mi povedala špecialistka pre cestovný ruch v NISYS-e Ing. Timea Galová, Fien Meiresonne priniesol príklady tvorby strategických plánov porovnateľných miest v Holandsku. Do neformálnej pracovnej skupiny sa prihlásili nadšenci pre cestovný ruch z oboch nitrianskych univerzít, z mestského úradu, Nitrianskeho samosprávneho kraja, ale aj z podnikateľských kruhov. Definovaniu strategického plánu predchádzala dlhá diskusia, v rámci ktorej hľadali konkrétnu podobu marketingového imidžu mesta ako turistickej destinácie. Nitra sa síce môže pochváliť niekoľkými kultúrnymi a historickými pamiatkami, no ich atraktivita, žiaľ, nie je porovnateľná s historickými skvostami miest ako sú Viedeň, Budapešť či Praha. V Nitre väčšina sakrálnych pamiatok (kostoly) zostáva pred bežnými turistami zatvorená. Po analýze jednohlasne dospeli k názoru, že Nitra by si mala budovať imidž Mesta podujatí, pretože už dnes je na verejnosti známa poriadaním rozličných festivalov, atraktívnych výstav a mestských kultúrnych akcií. Súčasťou vytvorenia strategického plánu rozvoja cestovného ruchu v Nitre je aj riešenie troch naliehavých úloh, ktoré si na záver pracovného stretnutia vytýčili zrealizovať. Prvou úlohou bude založiť v Nitre združenie cestovného ruchu, ako druhú úlohu si určili analyzovať existujúcu ponuku kultúrnych podujatí na Slovensku a napokon im zostáva zistiť dôvody, pre ktoré zostávajú pred turistami zatvorené sakrálné pamiatky. (syn)

Text pod foto na 3.stranu:

Nitru nedávno navštívil holandský expert pre cestovný ruch Fien Meiresonne.

Snímka: L. Synaková

4.strana:

Na mestskom plese vládla skvelá atmosféra

Tohtoročnú plesovú sezónu v Nitre (a určite aj na Slovensku) odštartoval v piatok 7. januára v poradí II. reprezentačný ples mesta Nitry. Jeho organizátorom sa stalo Mesto Nitra a spoločne s Klubom priateľov DAB, a tak je len prirodzené, že ples sa uskutočnil v priestoroch, kde počas roka prebývajú divadelné múzy. Tie sa len tíško prizerali ako do foyeru divadla krátko pred 19. hodinou vstupujú noblesné páry - dámy odeté v nádherných róbach (ale aj v nohavicových kostýmoch, doplnených blúzkami) a páni vo frakoch s motýlikmi, ale aj v obyčajných oblekoch s viazankami, ktoré zvyčajne ladili s farbou oblečenia partnerky.

Plesových hostí pri vchode osobne vítali obaja hostitelia primátor Ferdinand Vítek ako aj riaditeľ divadla Ján Greško. Po srdečných stiskoch rúk a želaniach dobrej zábavy každý prichádzajúci ostal každý

Približne Ples slávnostne otvoril predseda Národnej rady SR Pavol Hrušovský, ktorému pri tom v úlohe hostiteľov asistovali nitriansky primátor Ferdinand Vítek a riaditeľ divadla Ján Greško.

Na návrh poslancov mestského zastupiteľstva odovzdal primátor ocenenie šiestim osobnostiam a jednej organizácii (menoslov prinášame na druhej strane), ktorí sa v uplynulom roku zaslúžili o rozvoj, propagáciu a reprezentáciu Nitry v pracovnej, spoločenskej, sociálnej kultúrnej a športovej oblasti. Ocenené osobnosti prevzali ocenenie v podobe Pribinovo meča. Autorom repliky blatnického meča, zaseknutého do dlažby na začiatku pešej zóny pred Ponitrianskym múzeom je akademický maliar Marián Žilík.

Väčšina plesajúcich ocenila „kultúrnu časť“ reprezentačného plesu. Pódium vo veľkej sále patrilo trojici operných spevákov. Postupne si ich brala na paškál a spovedala, známa moderátorka Iveta Malachovská. Napriek tomu, že medzi nimi sedel aj jej zákonný, prednosť dávala zhovorčivému a ako vždy vtípnemu Martinovi Babjakovi, ktorému nie je cudzí ani humor na vlastný účet. Podľa pozvánky na ples malo toto približne hodinové vystúpenie názov Za všetkým hľadaj operu.

Po hodinke s operou patrilo pódium tanečníkom z klubu CVČ Domino. Svojím umením, ktorému ich priučil tanečný majster Peter Ivanič nám naznačili, ako by asi malo vyzerat naše „plesanie“. Po večeri, pozostávajúcej z lahodných pochúťok a maskít sa „ostošet“ plesalo na troch miestach – na ploche v štúdiu na striedala diskotekové rytmy s cimbalovou hudbou Zobor, v kaviarni sa so skupinou Lux dalo zatancovat na piesne z Repete, zmiešanú s hudbou zo 70-tych i 80-tych rokov a v reštaurácii, kam boli vysunutí novinári, sa zabávalo podľa nôty vylúdenej ľudovou hudbou Halúzkovci. Hostia sedeli i konzumovali na troch miestach – na chodbách okolo divadelného štúdia, v divadelnej reštaurácii, ale najvzácnejším patrili priestory na vrchnom poschodí (nad kaviarňou). Práve tu sedel za jedným stolom primátor F.Vítek so predsedom parlamentu P. Hrušovským a P. Prokopovičom (všetci s manželkami). Pri ďalších stoloch sa zabávali generálna riaditeľka Slovenskej sporiteľne Regina Ovesny – Straka, jej nitrianska partnerka J. Danová, generálny riaditeľ AX – výstavníctvo L. Švihel, ale aj prvý porevolučný primátor Nitry S. Štefanka, predstaviteľ spoločnosti NITRAINVEST Ondrej Ščurka, vedúca oddelenia kultúry a športu MsÚ D. Bojdová, naši hostia z partnerských miest, lekári, riaditelia nitrianskych bánk, firiem a spoločností, samozrejme, všetci so svojimi manželkami a manželmi.

O polnoci sa žrebovala tombola. Šťastie sa usmialo napr. aj na Zuzanu Felixovú (manželku akademického maliara Karola Felixa, ktorá podľa fungujúceho zákona schválnosti vyhrala obraz Tibora Bártfaya. Jovanka Zimová, manželka bývalého starostu partnerského mesta Báčsky Petrovec si zhodou okolností odnášala z plesu peknú výhru v podobe zlatých náušnic, ktoré budú pre ňu peknou spomienkou na Nitru. Generálny riaditeľ AX Ladislav Švihel sa potešil z darčekového koša a aby radosť v rodine bola väčšia, druhý kôš z tomboly si z balóna „ťukla“ aj jeho manželka. Ďalší (pre nás neznámi) výhercovia sa tešili zo zájazdu na grécky ostrov Rhodos a zo zájazdu podľa vlastného výberu v hodnote 20 000 korún. V tombole sa žrebovalo aj o luxusné vône, lístky do divadla a ďalšie drobnosti.

Plesové menu: I. večera plnené hydínové rezne so šunkou a syrom v sezame, bravčové a hydínové ražniči, bravčové medailónky z panenskej. II. večera: kuracia roláda so šunkou, hydínové šťastie, zeleninové karbonátky, studený nárez. A ešte si myslím, že je dôležité dodať, že vstupenky sa ples sa predávali za 1 500 korún za osobu.

Ludmila Synaková

5.strana

Text do rámčeka

OCENENÉ OSOBNOSTI MESTA NITRY ZA ROK 2004

Na návrh poslancov mestského zastupiteľstva odovzdal primátor ocenenie šiestim osobnostiam a jednej organizácii (menoslov prinášame na druhej strane), ktorí sa v uplynulom roku zaslúžili o rozvoj, propagáciu a reprezentáciu Nitry v pracovnej, spoločenskej, sociálnej kultúrnej a športovej oblasti. Ocenené osobnosti prevzali ocenenie v podobe Pribinovo meča. Autorom repliky blatnického meča, zaseknutého do dlažby na začiatku pešej zóny pred Ponitrianskym múzeom je akademický maliar Marián Žilík.

- herec **JOZEF DÓCZY** za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej divadelnej, výtvarnej a televíznej tvorby,
- grafik **KAROL FELIX** za rozvoj slovenského výtvarného umenia a propagáciu Nitry v medzinárodnom meradle,
- **SLAVOMÍRA CIVÁŇOVÁ** za realizáciu projektov aktivizujúcich mládež v oblasti dramatického umenia,

- *riaditeľka Azylového domu ANNA KASANOVÁ (t.č. menovaná za riaditeľku organizácie Správa sociálnych služieb) za neúnavnú prácu a pomoc sociálne odkázaným ľuďom,*
- *športovec MATEJ TÓTH za reprezentáciu Slovenskej republiky na OH v Aténach,*
- *bývalý predseda obce Báčsky Petrovec PAVOL ZIMA (v novom volebnom období nebol zvolený) za významnú osobnú angažovanosť v rozvoji partnerských vzťahov medzi Nitrou a Báčskym Petrovcem,*
- *Špecializovaný odborný ústav sv. Svorada, n.o. Nitra (bývalý VÚTaRCH) za dlhoročné kvalitné poskytovanie zdravotníckych služieb, ocenenie prevzal riaditeľ MUDr. Jozef Petříček, PhD.*

Text pod snímku na 5.stranu:

Ocenené osobnosti si ako prejav uznania odniesli repliku Pribinovho meča. Jeho autorom je Marián Žilík.

6.strana

Akcie vo vodárenskej spoločnosti

S takmer ročným oneskorením sa Mesto Nitra dostala k svojim akciám v Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti. Tento majetok má hodnotu takmer 5,5 mld. Sk a Mesto Nitra je v nej najväčším podielnikom. Podľa rozhodnutia vlády má Nitre vo vodárenskej spoločnosti patriť 9,6 % akcií. V období, keď sa o akciách rozhodovalo, bola súčasťou Nitry aj obec Štitáre, ktorá sa odčlenila. Týmto sa situácia zmenila a tak bolo nutné zmeniť aj rozhodnutie vlády, ktoré nezohľadňovalo odtrhnutie Štitár od Nitry a tým pádom sa nedalo zrealizovať. Obec Štitáre sa oprávnené ohlásila s požiadavkou o svoje akcie. Preto Fond národného majetku pozastavil výkon v tejto časti a požiadal vládu o opätovné rozhodnutie.

Akcionármi Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti je takmer 500 obcí z Nitrianskeho, Trnavského a Trenčianskeho kraja, pričom počet akcií každej z obcí závisí od počtu obyvateľov. Štitáre v nej podľa tohto kľúča budú mať presne šesť stotín akcie. A o toľko sa zníži aj podiel vo vodárenskej spoločnosti pre Mesto Nitra, ktorej podiel bude nakoniec 9,54 % akcií. Najdôležitejším výsledkom tohto prevodu však bude to, že Nitra sa bude môcť ujať svojich akcionárskych práv v západoslovenskej vodárenskej spoločnosti. Uznesenie mestského zastupiteľstva o číselných zmenách poslanci mestského zastupiteľstva schválili a Nitra sa môže obrátiť na Fond národného majetku, aby jej akcie boli pripísané a Mesto sa tak stalo sa tak aj ich reálnym akcionárom. (rm)

7. strana

Informuje Ján Jech:

predseda komisie pre verejnoprospešné služby, dopravu a životné prostredie MsZ

Riešenie dopravy v okolí Agrokomplexu

V Stredoslovenskej kolibe AX výstavníctvo Nitra sa začiatkom decembra konalo stretnutie členov komisie pre verejnoprospešné služby, dopravu a životné prostredie Mestského zastupiteľstva v Nitre s predstavenstvom AX Nitra – s generálnym riaditeľom, akademickým architektom Ing. Ladislavom Švihelom, Ing. Jánom Koprdom a Ing. Jozefom Chrenkom.

Cieľom stretnutia bolo spoločné vyhodnotenie súčasného stavu prijatých opatrení súvisiacich s konaním výstav v priestoroch AX a súčinnosť spolupráce dotknutých subjektov – mesto Nitra a AX Nitra. Ďalej prerokovali a odstránenie alebo minimalizovanie vplyvu nadmerného zaťaženia mesta, najmä sídliska Chrenová II a III, znečistením životného prostredia návštevníkmi a parkovaním áut na trávnikoch, ale aj prašnosť a hlučnosť. Dôležitým bodom programu bolo riešenie absencie sociálnych zariadení na plochách s hromadným parkovaním a tiež riešenie aktuálnej otázky parkovania dopravy počas výstav. Tieto problémy nastolili členovia komisie pred vedením výstaviska najmä preto, že ich riešenia sa domáhajú obyvatelia zo sídliska Chrenová. Gen. riaditeľ ak. Architekt, Ing. L. Švihel informoval členov komisie, že uvedenými problémami sa vedenie AX veľmi vážne zaoberá a hľadá konkrétne riešenia. Zdôraznil pripravenosť výstavníctva z pohľadu vybavenosti parkoviskami so sociálnymi zariadeniami, aj zámer po vybudovaní južného prívádzajúceho presmerovať návštevníkov prichádzajúcich na Výstavisko cez vchod pri Poľnohospodárskom múzeu. V súčasnosti má Výstavisko v areáli pripravených 2 500 parkovacích miest s plným vybavením sociálnych služieb. V tejto etape je dôležité zabezpečiť osadenie informačných tabúľ a vyznačiť presmerovanie dopravy pre vstup na parkoviská v areáli AX. Zo strany vedenia Výstaviska bolo vyslovené poďakovanie polícii za príkladnú spoluprácu počas výstav. Podľa tohto riešenia dôjde k uspokojivému zníženiu nežiadúcich účinkov na životné prostredie počas výstav. Vytvorenie záchytných parkovísk je zamerané na odobrenie plôch medziblokových komunikácií na Chrenovej a sprejazdnenie ulíc Trieda A. Hlinku, Výstavnej ulice a dotknutých križovatiek.

V ďalšom rokovaní pán gen. riaditeľ ak. Architekt Ing. L. Švihel zdôraznil význam výstav konajúcich sa na AX, rovnako dôležitosť kultúrospoločenských akcií ako sú: „Hoj vlast' moja“, vianočný koncert „Tóny Vianoc z Nitry“, a iné. Ďalej v diskusii boli kladne hodnotené príspevky AX v podobe zbierok putujúcich do detských domovov, poskytovanie finančných príspevkov na dobudovanie Nitrianskeho hradu, financovanie prevádzky Poľnohospodárskeho múzea i doplatky na vstupenky na už vymenované kultúrne podujatia.

V diskusii odzneli pripomienky zo strany vedenia AX a niektorých členov komisie aj na predajné stánky a kolotoče, ktoré sú sprievodným javom konajúcich sa výstav a narúšajú ich imidž.

Zástupcovia mestského úradu poukázali na nemalú finančnú čiastku zo stánkov, ktorá putuje do mestskej pokladnice a je tak jediným ziskom mesta z konajúcich sa výstav. Zo strany zástupcov MsÚ bola vyslovená ochota riešiť aj túto problematiku hľadaním a umiestnením stánkov a kolotočov na iné miesto. Na spoločnom stretnutí zúčastnení zástupcovia oboch inštitúcií

vyjadřili úsilie na hľadanie schodnej cesty – a to prostredníctvom vzájomnej informovanosti a koordináciou akcií konaných na výstavisku a života obyvateľov sídelného útvaru Chrenová, ako i celej Nitry.

8.strana

Nevšedná hodina dejepisu

Netradičnú hodinu dejepisu mohli zažiť žiaci 7.ročníka ZŠ na Topoľovej ulici v Nitre počas Dňa otvorených dverí v Archeologickom múzeu SAV v Nitre. Žiaci si prezreli panelovú prezentáciu najvýznamnejších archeologických výskumov v Nitre a iných lokalitách na Slovensku. Mimoriadny záujem u žiakov vzbudili ukážky praktických terénnych prác – spôsob označovania nálezov, postup rekonštrukcie keramických nádob a predovšetkým postup rekonštrukcie a zhotovenie modelu kresťanského kostolíka. Na vlastné oči sa žiaci zoznámili s mnohými pamiatkami, s ktorými sa často stretávajú na stránkach učebníc a rôznych kníh, napr. bronzové spony, prstene a iné šperky, železný meč, klince, ale aj predmety vyrobené zručnými majstrami z kostí. Žiaci sa mohli presvedčiť, že práca archeológov nie je len prácou v teréne, objavovanie a odhaľovanie tajomstiev života našich predkov, ale i porovnávanie a uchovávanie nálezov, pri ktorej sa vedci nezaobídu bez modernej výpočtovej techniky. Nezanedbateľnou súčasťou práce archeológov je neustále samoštúdium v knižnici SAV, ktorá obsahuje viac ako 70 000 kníh, publikácií a časopisov v rozmanitých jazykoch sveta. Na všeobecné otázky žiakov odpovedali prof. PhDr. Alexander Ruttkay, DRSc., riaditeľ AÚ SAV a pracovníci terénneho oddelenia ústavu, vedeného PhDr. Matejom Ruttkayom, CSc. Toto podujatie zanechalo v žiakoch hlboký dojem, podnietilo ich k pracovitosti, zručnosti a vyspelosti našich predkov.

PaedDr. Miroslava Košťálová

8.strana

Koniec počítačovej negramotnosti

Počítače pre školy

Projekt Počítače pre školy slávnostne odštartovali pred rokom 15. januára 2004, keď bola na Základnej škole M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji otvorená prvá počítačová učebňa pripojená na internet ADSL technológiou.

História tohto významného kroku sa začala pred dvoma, keď Ministerstvo školstva a spoločnosť Slovak Telecom podpísali Memorandum o spolupráci v rámci projektu eSlovakia. Obe strany deklarovali ciele informatizovať základného a stredného školstva a to vytvorením reálnych možností na prácu s internetom pre všetkých žiakov. Tento unikátny projekt v objeme 1 mld korún výrazným spôsobom pomohol k počítačovej vybavenosti škôl a k vytvoreniu reálnych možností na prácu s internetom pre všetkých žiakov a s cieľom pripraviť mladú generáciu na uplatnenie sa v informačnej spoločnosti 21. storočia. Obe strany sa dohodli, že do konca roku 2004 budú všetky ZŠ a SŠ pripojené na internet.

Ako na tlačovej konferencii podčiarkol Ján Kondáš, riaditeľ pre komunikáciu spoločnosti Slovak Telecom, v súčasnej fáze možno povedať, že práve vďaka vybavenosti výpočtovou technikou bude počítačová negramotnosť odstránená, pretože každá, i tá najmenšia škola bude mať vlastnú počítačovú učebňu. Spoločnosť sa zaviazala zabezpečiť nevyhnutné služby na prevádzku počítačovej triedy, ktorá bude pozostávať z 5 žiackych počítačov a jedného učiteľského počítača, vybaveného aj tlačiarňou, skenerom a tabletom. Počítače budú zapojené do lokálnej siete a pripravené na pripojenie do internetu.

V Nitrianskom kraji je do dnešného dňa počítačmi vybavených 485 učební, kde môžu žiaci využívať 2910 počítačov. Priamo v Nitre máme v základných školách 47 učební s 282 – dvomi počítačmi. Projekt Počítače pre školy významnou mierou zlepšil pomer počtu detí na počítač v nitrianskom regióne, keď z pôvodných približne 12-tich žiakov na jeden počítač, klesol tento pomer na 29, čím sa región posunul bližšie k európskemu priemeru – kde na jeden počítač pripadá 15 žiakov.

V súčasnosti je do internetu pripojených 32 škôl v Nitre a 368 škôl z celého Nitrianskeho kraja.

Z dlhodobého hľadiska znamená tento projekt významný krok, pretože takmer všetci žiaci môžu až do skončenia školskej dochádzky získať počítačovú gramotnosť a tým si výrazne zlepšia svoje možnosti uplatniť sa v ďalšom štúdiu ako aj v praktickom živote. (syn)

9. strana

Hold patrí darcom krvi

Územný spolok Slovenského červeného kríža usporiadal v obradnej sieni Mestského úradu v Nitre slávnostné stretnutie bezpríspevkových darcov krvi. Medzi hosťami nechýbali ani lekári, ktorých pracovný život je spätý s darcovstvom krvi a červenokrížskou myšlienkou ako sú MUDr. Danková a MUDr. Oto Hunák. Súčasťou podujatia bolo udeľovanie plaketí prof. Jana Jánskeho darcom, ktorí sa nezištne hlásia k humánnej myšlienke darcovstva a pomáhajú tak zachraňovať ľudské životy. Medzi ocenenými sa vynímali aj štyria nositelia diamantovej plakety - Vladimír Jedlička, Ing. František Mátel, Valéria Vašíčková a Dušan Žáčik, ktorí svoju krv darovali už 80 krát. Pätnásti prevzali zlatú Jánskeho plaketu, 56 striebornú a 72 darcov získalo bronzovú plaketu.

„Prúd nových darcov v poslednom období akosi slabne,“ skonštatovala Ing. Edita Spišiaková, „no napriek tomuto smutnému konštatovaniu je potešiteľné, že i keď počet tých, čo vystierajú ruku na transfúznej stanici nerastie vysokým tempom, čoraz viac bezpríspevkových darcov prichádza z mladšej vekovej kategórie. Výnimkou nie sú ani 18, či 20-roční ľudia. Pretože krv je potrebná pri záchrane života a naozaj sa nedá kúpiť za žiadne peniaze tohto sveta.“

Predsedníčka nitrianskeho Územného spolku SČK v Nitre Ing. Edita Spišiaková v príhovore k darcom zdôraznila, že hnutie bezpríspevkového darcovstva má dlhodobú tradíciu - existuje už od roku 1960. Za toto obdobie len v nitrianskej organizácii evidujú 146 nositeľov diamantovej plakety. Nitrianskou transfúznou a hematologickou stanicou prešlo za týchto 44 rokov aj skoro 7 000 bronzových, viac ako 3 000 strieborných a 1200 zlatých darcov krvi.

Ochotu darcov negatívne ovplyvňuje aj úprava zákonníka práce s pad.137 o zrušení celého dňa pracovného voľna na zotavenie po odbere krvi s obmedzením len na čas nevyhnutný na odber. Problémy vznikajú aj pri uvoľňovaní darcov na odbory zo strany zamestnávateľov. Zástupca Územnej rady SČK Pavol Grežďo, kritizoval, že bola zrušená aj úľava 2000 Sk na dani z príjmu za jeden odber, ktorá na darcov pôsobila ako motivačný faktor. Diamantoví a zlatí bezpríspevkoví darcovia krvi majú však výhodu, že sú oslobodení od 20 a 50 korunových poplatkov, ktoré dnes musíme platiť pri poskytovaní primárnej a sekundárnej zdravotníckej starostlivosti. Ako zaznelo na dnešnom aktíve, v súvislosti s novelou zákona o transformácii zdravotníctva sa vraj pripravujú aj ďalšie zmeny, podľa ktorých by aj už držiteľia od striebornej Jánskeho plakety mali byť oslobodení od týchto poplatkov. (syn)

10.strana

Príďte na nitrianske fašiangy

Nitrianske fašiangy sa začínajú už v nedeľu 6. februára v centre voľného času Domino. Presne o 15. h sa v sále Domina začne fašiangový karneval. Bude to popoludnie plné zábavy, hier, súťaží, defilé karnevalových masiek, všetko namiešané v prijateľnom pomere s príjemnou hudbou a prekvapeniami pre všetky deti od troch do desať rokov. Originálne a nefalšované nitrianske fašiangy však nastanú v utorok 8. februára. Centrom diania bude tak ako po iné roky Svätoplukovo námestie. Tu sa už o 10. h začína tradičný fašiangový jarmok s bohatou ponukou fašiangových pochúťok a ľudovo – umeleckých výrobkov. Ako mi za organizátorov nitrianskych fašiangov - mesto Nitra – oddelenie kultúry a športu a CVČ Domino - prezradila referentka odd. kultúry Viera Zaujecová, na pódiu sa už o 11. h začne veselý fašiangový program s názvom Na fašiangovú nôtu. Až do 13.30 sa postupne predstavia žiaci zo ZŠ Fatranská, MŠ Novomeského, ZŠ Topoľová, ZŠ Škultétyho, ZŠ Nábřeží mládeže, ZŠ kniežat'a Pribinu, ZŠ Dražovská, MŠ Rázusova, ZŠ Cabajská, ZŠ a MŠ Novozámocká, MŠ Wilsonovo nábřeží, ZŠ Benkova, MŠ Piaristická, MŠ Alexyho a MŠ Benkova. Presne o 14. h je pre divákov pripravené divadlo Maska zo Zvolena, ktoré uvedie hru BABA JAGA. Pôjde o humorný príbeh Baby Jagy, ktorá sa snaží presvedčiť, že nie je zlá. Presne s úderom 15.30 sa na začiatku pešej zóny pohne fašiangový sprievod, ktorý prejde až na Svätoplukovo námestie. Pripojiť sa k nemu môže každý, kto má veselý fašiangový kostým, chuť zabaviť sa. Ak prídete do fašiangového sprievodu, môžete v súťaži o najkrajšiu masku získať niektorú zo zaujímavých cien. Záver programu bude patriť programu, s názvom Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde, v ktorom sa predstavia dospelé súbory. Na Svätoplukovom námestí sa vo veselom fašiangovom programe postupne predstaví Klub geniálnych bubeníkov, detské folklórne skupiny Nitranček a Drienka, folklórny súbor Jaročan, Lúč, Zbežanka, Lužiančanka a Ceriny. Záver bude patriť karnevalu a vyhodnoteniu masiek. Fašiangová nálada utíchne o 17. h, keď sa za prispenia súboru Kepežďanka udeje najhlavnejšia udalosť dňa - pochovanie basy. Milí Nitrania, ak máte chuť prežiť príjemné popoludnie, príďte sa zabaviť do centra mesta.

11.strana

Možnosti pre podnikateľov vo výrobe a v cestovnom ruchu

Vieme využívať eurofondy?

Dňa 7. decembra sa v Nitre uskutočnil informačný seminár s názvom Možnosti využitia eurofondov pre podnikateľské subjekty vo výrobe a cestovnom ruchu. Zámerom podujatia bolo informovať miestnych podnikateľov o možnostiach spolupráce medzi mestskou samosprávou a podnikateľskými subjektmi na úrovni mesta Nitra. Účastníci získali prehľad o aktuálnych možnostiach prípravy projektových zámerov, ktorými sa môžu uchádzať o podporu z fondov Európskej únie. Podujatie pripravili Centrum komunitného organizovania, Regionálne poradenské a informačné centrum a Mesto Nitra v rámci spoločného projektu s názvom Vytvorenie štruktúr a posilnenie kapacít pre sociálno-ekonomický rozvoj v meste Nitra.

Projekt sa uskutočňuje v rámci grantovej schémy Miestneho a regionálneho rozvoja Phare Ecosoc. Dôležitou súčasťou projektu bola séria informačných seminárov určených pre kľúčových aktérov miestneho rozvoja – malé a stredné podniky, mimovládne organizácie a verejno - právne inštitúcie. Prvý zo seminárov sa zamerával na malých a stredných podnikateľov z nitrianskeho regiónu podnikajúcich vo výrobe a cestovnom ruchu.

„Ambíciou partnerstva medzi CKO, Mestom Nitra a RPIC je prostredníctvom tohto informačného seminára poskytnúť miestnym podnikateľom čo najviac zrozumiteľných informácií o základných atribútoch fungovania a využívania štrukturálnej pomoci EÚ a informovať ich o konkrétnych príležitostiach na využitie fondov EÚ. Za dôležité a veľmi užitočné považujeme aj informácie o možnostiach spolupráce a partnerstva medzi Mestom Nitra a miestnymi podnikateľmi v oblasti cestovného ruchu. Pre miestnych podnikateľov by tiež mala byť prínosom prezentácia praktických skúseností pri tvorbe europrojektov na miestnej a regionálnej úrovni,“ informoval riaditeľ Centra komunitného organizovania Bohdan Smieška. Vedúca NISYS-u Dr. Ivona Fraňová hovorila o možnostiach spolupráce a partnerstva medzi mestom Nitra a miestnymi podnikateľmi. Nitra má čo doháňať v oblasti cestovného ruchu. Napriek tomu, že sa veľa vecí pohlo dopredu, je na samotných podnikateľoch a prevádzkovateľoch v cestovnom ruchu, či svoje prevádzky zatraktívnia a budú v nich budú ponúkať služby, ktoré sú na európskej úrovni. Problémom, ktorý musí vyriešiť mesto a jeho komunálne služby, je dodržiavanie takej čistoty na pešej zóne, ktorá – ako zazneli kritické hlasy – býva najviac znečistená najmä počas víkendov.

Ako návod na úspešné podávanie projektov vyzneli slová Dušana Slížika z nitrianskeho Regionálneho poradenského a informačného centra. Ten sa s nimi podelil o svoje praktické skúsenosti, ktoré získal počas tvorby europrojektov na miestnej a regionálnej úrovni. Záverečná diskusia ukázala, že možnosti pre miestnych podnikateľov sú veľké, treba sa ich len chopiť a dokázať tak sebe aj druhým, že na to máme.

Cieľmi projektu je vytvorenie štruktúr a posilnenie kapacít pre sociálno-ekonomický rozvoj v meste Nitra. Celkovým cieľom projektu bolo vytvoriť podmienky pre zapojenie Nitranov a aktérov miestneho rozvoja do tvorby sociálno-ekonomického rozvoja. Projekt má ambíciu iniciovať a inštitucionalizovať medzisektorovú spoluprácu na miestnej úrovni. Jeho zámerom je v praxi presadiť princípy partnerstva, aktívnej účasti zainteresovaných subjektov na miestnom sociálno-ekonomickom rozvoji a zvýšenie absorpčnej schopnosti mesta pri čerpaní prostriedkov v rámci povstupovej pomoci EÚ. Hlavnou úlohou partnerstva medzi Mestom Nitra, Centrom komunitného organizovania a Regionálnym poradenským a informačným centrom je zvyšovanie schopnosti pre implementáciu predvstupovej a štrukturálnej pomoci z EÚ. (bs, sy)

12.strana

**V súlade s § 6 Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Nitry č.1/2001
o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Nitry
zverejňuje
Mesto Nitra – Mestský úrad v Nitre
informáciu o možnosti požiadať o poskytnutie dotácie
z rozpočtu Mesta Nitry na rok 2005**

Cieľové oblasti :

a/ **rozvoj a ochrana duchovných hodnôt, tvorba, ochrana alebo šírenie kultúrnych hodnôt, zachovanie kultúrneho dedičstva**

konzultácie: odd. kultúry a športu MsÚ, č.dv. : 101 L, t. č.: 6502 309

103 L, t. č.: 6502 312

b/ **telesná kultúra**

konzultácie: odd. kultúry a športu MsÚ, č.dv. 102 L, t. č.6502 273

Žiadať o poskytnutie dotácie možno len písomnou formou na **predpísanom tlačíve**, ktoré je záujemcom k dispozícii

- na Mestskom úrade v Nitre : na odd. prvého kontaktu s občanmi
na oddelení kultúry a športu

počas stránkových dní Mestského úradu v Nitre

- na www.msunitra.sk

K žiadosti je potrebné priložiť prílohy:

1. Charakteristika projektu (cieľové skupiny, obsah, časový plán realizácie, prínos pre mesto, región, štát, vzťah k iným cieľovým oblastiam ap..).
2. Fotokópiu dokladu o právnej subjektivite žiadateľa
- živnostenský list, výpis z obchodného registra, stanovы registrované MV SR, štatút, zriaďovacia listina, zakladacia listina a pod. spolu s dokladom o určení štatutárneho zástupcu (funkcia a meno).
3. V prípade žiadosti na vydanie neperiodickej publikácie 2 odborné posudky.
4. Ak je predmetom žiadosti dotácia na stavebnú akciu, platné doklady v zmysle príslušných predpisov.
Záujemca môže požiadať o konzultáciu o spôsobe náležitého vyplnenia žiadosti príslušný organizačný útvar MsÚ /vid'. jednotlivé cieľové oblasti/.

Žiadosť o poskytnutie dotácie sa predkladá v **dvoch vyhotoveniach**, v **uzavretom** obale s označením „**dotácia**“, s uvedením **cieľovej oblasti** a s **menom a adresou žiadateľa**.
Doručuje sa **doporučeným** listom / za dátum doručenia sa považuje dátum uvedený na odtlačku pečiatky pošty / alebo **osobne** v podateľni MsÚ / podateľňa vydá na požiadanie potvrdenie o prevzatí žiadosti/.

Z rozpočtu Mesta Nitra sa môžu poskytnúť dotácie **právnickým osobám a fyzickým osobám podnikateľom, ktoré majú sídlo alebo trvalý pobyt na území mesta Nitra.**

Termín uzávierky prijímania žiadostí : 18. február 2005.

20. - 21. strana

Jubilanti v roku 2005

Vo februári 2005 si významné životné jubileum pripomenú títo občania mesta:

75 rokov: František Adler, ThDr. Ladislav Belás, Mária Belková, Emil Bocán, Margita Butková, PAlojavel Cirok, Júlia Darnadyová, Peter Dragúň, Helena Fintorová, Antónia Grussmanová, Margita Hrončeková, Helena Janíčková, Doc. JUDr. Koloman Kahan, Katarína Kerekešová, Anna Kováčová, Mária Luprichová, PhDr. Mária Malíková, CSc., Anna Marenčáková, Emília Mikulová, Anton Molnár, František Moravčík, Ella Neštinová, Hermína Novotná, Jozef Opold, MUDr. Vendelín Palkovič, Magdaléna Peštová, Doc. Ing. Ján Pšenica, Anna Rapavá, Anna Récka, Jozef Smatana, Jozef Sollár, Ján Šuľan, Žofia Tujvelová, Dr. Dezider Végh, Pavla Vráblová, Žofia Zabloudivá, Margita Záhorská.

80 rokov: Štefan Čemes, Katarína Dubeňová, Jozef Havetta, Emília Holejšovská, Margita Kelemenová, Helena Konžíková, Helena Košovanová, Helena Krajčová, Mária Kralčáková, Vilma Kucharovičová, Magda Lósy, Mária Majerčáková, Edita Marišová, Július Mišeje, Anna Mlyneková, Anton Moravčík, Anna Necpalová, Helena OčKayová, Rozália Paňáková, MVDr. Jozef Szabo, Štefan Šperker, Anna Vaščáková, Jozef Voltemar, Helena Wattová, Angela Zimmermanová.

85 rokov: Jolana Draškovičová, Anna Koncová, Blažej Pupík, Irena Remenárová, František Sirovič, Hermína Strnisková, Helena Valkovičová, Agneša Vargová, Margita Zmetáková.

86 rokov: Ján Halás, Anna Michaličková, Júlia Pňáčková, Jozef Štubendek, Dr. Ladislav Turi Nagy.

87 rokov: Irena Dostálová, Alojz Labaj, Ladislav Moravčík, Alžbeta Prekopová, Emília Scherová.

88 rokov: Alžbeta Orešková, Cecília Pokopcová, Helena Rajčanová.

89 rokov: Ján Maslena, Ľudovít Maťo, Margita Šišková, Anna Tomková.

90 rokov: Zuzana Džúrová, Mária Hoková, Matilda Mandalová, Helena Marková, Mária Strákošová, Jozefína Strelková.

91 rokov: Mária Homolková, Johanna Puskajlerová, 92 rokov: Ján Veselý.

93 rokov: Júlia Fúsková, Štefan Kečkéš, Emerencia Meňhartová, Ružena Shimonová, Jozefína Štefáková.

94 rokov: Agnesa Poliaková.

95 rokov: Jozef Hraška.

96 rokov: Apolónia Kišová.

97 rokov: Hermína Kišová, Pavel Tóth, Jozefína Vlasáková.

Odišli spomedzi nás

V mesiaci december 2004 nás navždy opustili títo občania mesta Nitra:

Johana Andrejková, 96 r., Štúrova 48

René Székely, 73 r., Mariánska 8

Štefan Kotvasík, 65 r., Trnavská 22

Vladimír Vida, 54 r., Nábřežie mládeže 43
Gejza König, 40 r., Mostná 2
Alžbeta Svitačová, 85 r., Dlhá 44
František Naštický, 53 r., Štúrova 27
Anna Belanová, 92 r., Hollého 9
Lubomír Kertész, 59 r., Nová 8
Jozefa Straková, 84 r., Dolnočermánska 62
Ivan Kolečáni, 61 r., L. Okánika 8
Etela Czellerová, 85 r., Tehelná 22
Helena Nosianová, 55 r., Ždiarska 8
MUDr. Margita Račkovičová, 81 r., Chmeľová dolina 94
Juraj Didák, 44 r., Bohúňova 25
Júlia Čeligová, 72 r., Čajkovského 40
Ing. Zlatica Húsková, 60 r., Svätourbanská 2
Jozef Černý, 82 r., Výstavná 5
PhDr. Miroslava Zabilková, 80 r., Štiavnická 11
Gizela Raučinová, 78 r., Pod Zlatým brehom 52
Milan Beláni, 58 r., Dvorčanská 41
Božena Slabejová, 84 r., Tribečská 3
Anna Bahelková, 82 r., Karpatská 10
Etela Gajdošíková, 90 r., Vašinova 31
Viliam Penzeš, 56 r., Remeselnícka 9
Juliana Kalavská, 72 r., Oravská 39
Júlia Černová, 81 r., Hodžova 14
Mária Pažmová, 89 r., Žilinská 62
Anna Krupová, 87 r., Golianova 66
Jozef Varečka, 79 r., Dolnočermánska 62
Júlia Miháliková, 54 r., Spojovacia 13
Ján Pasulkáš, 48 r., Čajkovského 1
Ján Sopka, 47 r., Mostná 24
Elena Daňová, 81 r., Staničná 13
Helena Ficová, 90 r., Doležalova 38
Anna Gedeonová, 79 r., Nábřežie mládeže 19
Ing. Eduard Salát, 70 r., Kláštorská 59
Júlia Sopková, 49 r., Považská 5
Hermína Vargová, 83 r., Maginova 4
Viliam Ruttikay, 89 r., Považská 14
Ing. Klára Lazorišáková, 52 r., Bottova 4
Mária Wolfová, 82 r., Šípová 29
Ján Grman, 61 r., Dvorčanská 24
Katarína Jarábková, 80 r., Svätoplukovo námestie 2
Margita Myslivcová, 66 r., Nábřežie mládeže 23
Ing. Štefan Bóka, 74 r., Ružová 75
Lívia Chybová, 60 r., Jurkovičova 19
Štefan Varga, 61 r., Vihorlatská 4
Alžbeta Jeneyová, 84 r., Lipová 6
Anna Forgáčová, 82 r., Palackého 2
Ernest Krajčír, 89 r., J. Mrvu 12
Edita Katošová, 84 r., Podzámska 30

Povedali si „áno“

V Nitre sa v decembri 2004 povedali pre spoločnú cestu životom rozhodli tieto páry:

10. decembra: Peter Zsemlye a Marcela Veládiová, obaja z Nitry, František Vendlek a Andrea Gardoňová, obaja z Nitry, Zbyšek Horský a Dagmar Vaňová, obaja z Nitry.

22.strana:

Myšlienka mesiaca:

Život je prax, nie teória. Životu sa nenaučíš z kníh. Svetozár Hurban Vajanský

Váš humor:

Manželka stojí pred zrkadlom, s obdivom sa prezerá, upraví sa a spýta sa manžela: Všetky nevyzerám na 35?

- Nie, už dávno nie...

Róm sa zapísal do autoškoly a práve má jazdu po meste.

Inštruktor sa ho pýta:

- Aká to bola značka?

- Hliníková. Vrátime sa?

Dežo hovorí deťom:

- Deti, berte vedrá a choďte do synagógy budú dávať Smetanu.

Po hodine sa deti vrátia a smutne vravia:

- Oco, nedalo sa nič robiť, dávali Bacha.

Moravský madrigalisti

V kostole sv. Ladislava sa Trojkraľovým koncertom predstavilo po večernej omši Komorné spevácke teleso moravských madrigalistov z partnerského mesta Kroměříž. Nitranom predviedli vokálne skladby, ktoré boli ladené vo vianočnom duchu. V prvej časti odzneli staré vianočné piesne majstrov z obdobia baroka, všetky v latinčine. Na vianočné piesne nadväzovali Žalmy, skomponované hudobníkmi z prvej polovice 20.storočia poväčšine v latinčine a vo francúzskom jazyku. V záverečnej časti sa členovia súboru zamerali na interpretáciu vianočných piesní zo starých českých kancionálov 15.-17.storočia, ktoré sprevádzali flautou a niektorými bicími nástrojmi. Všetky skladby prijali účastníci s veľkým uznaním, ktoré vyvrcholilo po skončení nadšeným potleskom. Hlavným usporiadateľom koncertu bolo Mesto Nitra, ktoré venovalo koncert svojim občanom bezplatne. (šk)

Text pod fotku na 22.strane

V nedeľu 13. februára bude aula Gymnázia na Párovskej ulici a jej príľahlé priestory opäť patriť obľúbenej zberateľskej burze, na ktorú sa do Nítry schádzajú hobbisti zo širokého okolia, ba aj zo susednej Českej republiky. Jej organizátorom je nitriansky Klub numizmatickej spoločnosti. Zberatelia tak majú opäť skvelú príležitosť ako si v pestrej ponuke zberateľských atrakcií nájsť niečo, čo im chýba alebo doplní vzácnu zbierku. Zberateľská burza je vlastne veľkou výstavou drobnosti, ktoré sa pre niekoho môžu stať zmyslom života a pre iného dôvodom ako si spestriť voľné chvíle.

Snímka: Ľ. Synaková

Knížná hitparáda – február

Kníhkupectvo Viera, F. Mojtu, tel: 772 13 88

Eubomír Dobrovoda

Ja, malkáč

Ján Stanislav

Slovenský juh v stredoveku 2

Ján Steinhubel

Nitrianske kniežatstvo

Dom knihy, Pri synagóge, tel 651 70 32

Dan Brown

Anjeli a démoni

Kolektív autorov

Pred štartom na vysokú školu

Kolektív autorov

Nová maturita z angličtiny

Kníhkupectvo Pod Vrškom, tel: 652 65 46

Dan Brown

Da Vinciho kód

Dan Brown

Anjeli a démoni

Matkin

Láska je chyba v programe

Remedium, Kupecká ul. 8, tel: 74 19 285

Johann Grisham

Zoznam

Dan Brown

Anjeli a démoni

Antoine B. Daniel

Inkovia

Kníhkupectvo Blaškovič, Štefánikova tr. 41, tel: 741 80 94

Johann Grisham Zoznam
Jude Deverexová Morušový strom
Tvrdko Vuity Videl som peklo II.

23.strana

V galérii tvorba značky Sapara

Umenie z kuracích hláv a vnútorností

Až do 6. marca si v Nitrianskej galérii môžete pozrieť výstavu súrodencov - fotografky a sochára, absolventov VŠ VU v Bratislave, Silvie Saparovej a Juraja Saparua. Autorka fotografií Silvia Saparová sa narodila sa 19. decembra 1975 v Bratislave. Jej otec aj brat sú sochármi a mama je dokumentačnou fotografkou na katedre architektúry. V rokoch 1990-1994 študovala na ŠUV v Bratislave odbor fotografia. V rokoch 1994-2000 študovala v Ateliéry Miloty Havránkovej a od roku 2000 je na doktorandskom štúdiu v tom istom ateliéri so špecializáciou na voľnú výtvarnú tvorbu. Od roku 2000 pedagogicky pôsobí na FA STU v Bratislave. Žije a pôsobí v Bratislave. V jej tvorbe už od samotných začiatkov prevládala telesnosť. Najprv ako portrét, v ktorom bolo dominantné svetlo a psychológia človeka. Potom telo, ako estetický objekt v duchu tvorby Tona Stana, ale napokon hlavne samotná vytvorená telesnosť. O dlhobojnej fascinácii svedčia aj jej viaceré súbory Identita a Súvislosti. Farebnosť diel je agresívne krikl'avá a snaží sa zotrieť hranicu medzi fotografiou a výtvarnou tvorbou. Sama si z rôznych želatín, vnútorností, či kuracích hláv, vytvára objekty, ktoré rozmanitým nasvietením dostávajú podobu žijúcich organizmov, ktoré sme nikdy predtým nevideli, ale vyrušujú nás. Sú to akési nepokojné embrya v nás. V jej tvorbe je nepochybne cítiť vplyv Andreasa Serrana, o ktorom autorka písala aj jednu zo svojich teoretických prác. Sochár Juraj Sapara sa narodil 14. decembra 1977 v Bratislave. V rokoch 1993 – 1997 študoval SUV J. Vydru, odbor sochárstvo, v rokoch 1998 – 2002 absolvoval bakalárske štúdium na VŠVU v ateliéri prof. J. Meliša, od roku 2002 je na magisterskom štúdiu na VŠVU v ateliéri prof. J. Meliša. Jeho tvorba je zameraná na multimediálnu sochu, sochu v materiáli, videosocha, animácia a počítačová grafiku.

Diabetický deň v nemocnici

Aj vo Fakultnej nemocnici v Nitre sa deti tešili z príchodu Mikuláša, ktorý im priniesol naozaj netradičné balíčky, pretože v nich neboli sladkosti. Vystriedali ich však hodnotné a potrebné diabetické výrobky, školské pomôcky a ovocie. Na tomto podujatí, ktoré pripravil Zväz diabetikov v Nitre, sa po prvýkrát stretli deti s diagnózou diabetes mellitus – cukrovkou. A hoci Mikuláš nebol sladký, bol naozaj štedrý. To mali na zreteli aj sponzori, ktorí prispeli k mikulášskej nádielke, lebo bez ich veľkorysosti by veru diabetické deti v Nitre nemohli prežívať neopakovateľné chvíle - primátor Nitry F.Vítek, Ing. J. Plandora - Polygón Nitra, Zväz diabetikov Nitra - JUDr. E. Madajová, Valovič s.r.o. – kvapky z prírody, ABBOT Diabetes Care – RNDr. J. Timková, Pečivárne L. Hrádok, Worwarg Pharma, Bio Dar, M. Kucháriková Lužianky, M. Pagačovičová. Rodičia a deti tak načrtli predstavu o činnosti zväzu, keď popri tradičných detských akciách ako je karneval, športové zápasia, MDD, Svetový deň diabetu, Mikuláš – sa zväz bude zameriavať na prednáškovú a edukačnú činnosť, bude reagovať na potreby členov a vydávaním materiálov informovať aj širokú verejnosť o ochorení na diabetes mellitus. Človek s postihnutím potrebuje mať priateľa. A diabetici v Nitre ho majú. Stačí len zavolať na mobil 0910 215 101 a Zväz bude pomáhať každému, kto o to požiada. PaedDr. Gašpar Poláček

23.strana

Čo hovoria pranostiky

Deň fašiangový

Ľudové pranostiky sa zachovali buď k jednotlivým dňom kalendára alebo k menám a ku kresťanským sviatkom, ktoré nenájde v bežných kalendároch. Hovorí sa, že **O svätej Juliane (16. februára) schovaj sane**, čo je dosť výstižná pranostika pre počasie v nedávnych rokoch alebo možno v posledných desaťročiach. V katolíckom kalendári je 22. februára sviatok – Katedra svätého Petra. K tomu dňu sa zachovali niektoré ľudové múdrosti: Mráz na **Petra stolovanie znamená dlhšej zimy trvania** alebo **Ak je na Katedru svätého Petra mráz**, potom ešte dlho potrvá.

S Veľkou nocou súvisí aj koniec fašiangov a Popolcová streda. Pranostiky, ktoré sa zachovali k tomuto obdobiu, majú prognostický charakter: **Aký bude ostatný deň fašiangový, taký bude celý pôst alebo Aké ostatné fašiangy, taká Veľká noc**. V týchto pranostikách je schovaná určitá zotrvačnosť zimného počasia, ktorá aj v skutočnosti existuje. Pre prípad, že počasie je na posledné fašiangy teplé, máme naporiadzi túto pranostiku: **Keď sa cez fašiangy mačka na slnci opeká, potom v pôste za kachle uteká**. Ďalšie porekadlá: **Krátke fašiangy, dobrý rok** a **Akým sa ukáže Popolec, taký je celý rok** alebo **Suché fašiangy, dobrý rok možno zaradiť skôr medzi povery**. (syn)

24.-25. strana

Tajomstvom zahalená minulosť Mostnej ulice

Mostná ulica, ktorá tvorí súčasť Mestskej pamiatkovej rezervácie a zároveň je aj časťou Starého mesta, patrila k intenzívne zastavaným a nepretržite osídľovaným územiám. Žiaľ, práve z dôvodu, že tu neustále dochádzalo k stavebnej činnosti a to hlavne počas stredoveku a novoveku, veľké množstvo dokladov o staršom osídlení je zničených. V zásypoch novších objektov sa však stále nachádzajú nálezy z neolitu, doby bronzovej, doby laténskej, doby rímskej a včasného stredoveku. Hradný vrch bol opevnený už od doby bronzovej, počas neskorej doby laténskej a v priebehu stredoveku až po novovek. V jeho bezprostrednom okolí sa sústreďovali osady, remeselnícke dielne a pohrebiská. To potvrdzuje aj sledovanie stavebnej činnosti v Starom meste. Takto postupne sa archeológom darí skladať mozaiku o stave osídlenia dnešného mesta v jednotlivých obdobiach praveku a dejinného obdobia.

Na Mostnej ulici, na parcelách, ktoré sú situované oproti Svätoplukovho námestia sa realizoval archeologický výskum v rokoch 1990, 1991, 1996, 1997, 2003 a dva výskumy v r. 2004. Okrem nálezových správ uložených v Dokumentácii Archeologického ústavu SAV, sú informácie o jednotlivých rokoch publikované v zborníku Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku, ktorý vydáva Archeologický ústav SAV Nitra. V roku 2004 sa archeologický výskum začal už vo februári. Mal záchranný, predstihový charakter a uskutočnil sa na spoločenskú objednávku tak, aby neohrozil plánovaný začiatok stavebných prác polyfunkčného objektu. Napriek veľmi náročným poveternostným podmienkam priniesol prekvapivé a veľmi zaujímavé výsledky. Práve nami skúmané parcely boli súčasťou brehu riečky Nitričky. Pôvodný hlavný tok Nitry i s ramenami tvoril prirodzený chránený priestor, akýsi ostrov, ktorý spolu s členitosťou reliéfu poskytovali veľmi vhodné podmienky na osídlenie. Zo severu ho ohraničovalo rameno rieky v miestach medzi dnešným zimným štadiónom a začiatkom Podzámskej ulice. Z južnej strany to zase bolo druhé rameno – Nitrička, tečúca pred Župným domom (budova Galérie) paralelne s dnešnou Mostnou ulicou.

Parcely, ktoré boli predmetom záchranného výskumu boli situované v novovekej zástavbe dlhých domov s dvormi. Zachytili sme dve preluky medzi domami a jeden dom. Rozloha skúmanej plochy bola 504 m². Terén výrazne klesal k bývalému korytu riečky Nitričky, ktoré je toho času zasypané. Na jeho mieste je toho času kanál, ktorý bol zachytený v severnej časti skúmanej plochy. Južné a východné časti plochy boli iba málo zničené novovekou zástavbou. V tomto priestore, širokom približne 10 m a dlhom 15 m sa podarilo zachytiť pôvodný terén piesčitej terasy riečky Nitričky s rozmiestnenými sídliskovými objektmi datovanými do rozhrania staršej a strednej doby bronzovej (1500 rokov pred n. l.). Okrem jám s početne zastúpenou keramikou, kde neboli zriedkavosťou celé bohato zdobené nádoby, sme preskúmali časť žľabu s kolovou konštrukciou. Pozitívnou zhodou okolností nedošlo počas intenzívnej zástavby v mladších obdobiach k zničeniu týchto objektov, hoci ležali iba v hĺbke 210-220 cm od úrovne súčasného terénu. Plocha bola doskúmaná na úroveň 340-350 cm od terajšieho terénu, pričom niektoré stredoveké a novoveké objekty boli zahĺbené aj nižšie. Pôvodné koryto Nitričky ležalo až v hĺbke 550-600 cm.

Početné sídliskové nálezy sú hlavne zo stredoveku. V tomto období tu dochádzalo k intenzívnej ťažbe kvalitného piesku. Dokladom toho sú veľkokubatúrne jamy po jeho vyťažení, ktoré boli postupne zahádzané rôznym odpadom. V jednom objekte bol aj kostrový hrob muža bez pietneho uloženia. Pozornosť sa venovala aj novovekej zástavbe a dokumentácii priebehu kamenných murív z rôznych architektúr. Zaujímavosťou je, že práve v novovekej studni (objekt 4/04) sa v zásype našli okrem stredovekých a novovekých mincí aj mince datované do doby rímskej. Spolu s nimi tu bol aj celý neporušený kahan (lampa) z doby rímskej. Interpretácia tohoto súboru bude o to zaujímavejšia, že ide o nálezy, ktoré sú zhodne datované do druhej polovice 3. stor. n. l. Studňa mala hĺbku 570 cm od úrovne dnešného terénu. Spodná voda sa objavila v hĺbke 520 cm.

Získaný materiál sa v súčasnosti spracováva a podrobne vyhodnocuje. Okrem početnej kolekcie keramiky, sa tu našli zaujímavé druhy hlinených kachlíc, fajok, rôznych drobných predmetov používaných pri každodennom živote. Mince sú datované od doby rímskej až po novovek. O faune a flóre v minulosti viac prezradia výsledky analýz zvieracích kostí a archeobotanických zvyškov získaných z odobratých vzoriek hĺn. O činnosti tehliarskych majstrov a malých tehelní v blízkom okolí Nitry viac vypovie početná kolekcia tehál s výskytom rôznych značiek.

Početný nálezový inventár po spracovaní určite prispeje k objasneniu významu osídlenia tohto územia od doby bronzovej po novovek. Taktiež aj zistené terénne situácie nielenže doplnia prázdne miesta na mape osídlenia nášho mesta, ale prispejú k dokumentovaniu pravdivejšieho obrazu o živote v tom ktorom období.

Gertrúda Březinová

Text k obrázkom

7016 Pohľad na plochu výskumu od hradného návršia.

7052 Novoveká tehlová studňa, objekt 4/04.

6874 Jama z doby bronzovej s keramikou.

6869 Pohľad na zasneženú plochu výskumu.

26.strana

Prezentácia dvoch najnovších kníh kardinála J.Ch.Korca

Odpovede na výzvy doby

Vyvrcholením predvianočného kultúrno-spoločenského života v našom meste bola bezpochyby prezentácia dvoch najnovších kníh nášho nitrianskeho sídelného, od r. 880 v poradí už 83. biskupa Jána Chryzostoma Korca, prvého slovenského kardinála v našich dejinách slobodne pôsobiaceho v našej vlasti.

Prvú knihu „Kresťanstvo nás robí ľuďmi“ napísal spolu so Sergejom Chelemendikom, ktorý založil edíciu kníh venovaných aktuálnym spoločenským témam. V tejto knihe-dialógu edície Homo sapiens odpovedá už v titule na často opakovanú otázku našej doby, načo je nám náboženstvo v konzumnom svete: „Kresťanstvo nás robí ľuďmi“. Toto je jeho odpoveď na horúce problémy duchovného a spoločenského života u nás i vo svete. Knihu dokázal vydavateľ vydať za púhych desať dní, čo je v našich pomeroch obdivuhodné! Kniha sa od mnohých súčasných kníh náboženského zamerania líši tým, že všetky pertraktované aktuálne otázky života kresťanov u nás a vo svete, tak ako ich jeden z autorov zasvätené nastoľuje a druhý autor - kardinál Korec zvažuje a vysvetľuje v bezprostrednej spätosti s každodenným životom občanov.

Celá kniha vyznieva ako varovanie, že zákony sú síce dobré, ale nepostihnú všetko. Nad zákonmi je osobný vzťah jednotlivých ľudí pri moci a finančných zdrojoch k spoločnosti a k zásadným etickým princípom formovaným dvoma tisícročiami pôsobenia kresťanstva v Európe. Práve preto je táto kniha aktuálna pre dnešok, lebo dáva odpoveď z aspektu cirkevného predstaviteľa, prenasledovaného komunistickou mocou, ktorý väčšinu života prežil ako robotník a väzeň svedomia, a zakúsil všetky formy ľudskej podlosti a ponižovania. Napriek tomu nestratil vieru v Boha a človeka a dnes práve preto a o to hodnovernejšie odpovedá na všetky ošemetné otázky vo vzťahu: človek a Boh, Cirkev a spoločnosť, Cirkev a rodina, ako aj vo vzťahu kresťanstvo a ostatné náboženstvá.

Druhá kniha je vlastne už tretie vydanie obsiahleho diela pod novým názvom „Tisíc rokov Slovenska s Cirkvou“, ktoré autor písal ako historické eseje v zameraní na aktuálnu potrebu slovenských kresťanov, ktorí boli počas normalizácie v 70. rokoch vystavení denne jednostrannému ideologickému nátlaku. Napriek tomu dodnes znamená zásadný prínos v tom, že poskytuje čitateľovi také údaje a fakty z dejín nášho národa, ktoré komunistická historiografia buď mlčky obchádzala, alebo tabuizovala, alebo priam prekrúcala. Pre našu súčasnú historiografiu je zase podnetnou prácou v tom, že nastoľuje nové oblasti výskumu a upozorňuje na to, čo si žiada v našich dejinách podrobné spracovanie a vyhodnotenie bez ohľadu na záujmy politických strán a mocenských kruhov domácich či zahraničných. Predurčuje ju k tomu výklad národných dejín z kresťanského aspektu, predovšetkým z aspektu tisícročnej spätosti civilizačného procesu v prostredí Nitrianskych i Moravských Slovenov, uhorských Slovákov i slobodných občanov Česko-Slovenska a neskôr i samostatnej Slovenskej republiky s Cirkvou a s kresťanstvom vôbec.

Skutočnosť, že dielo také obsiahle vychádza už v treťom vydaní svedčí o tom, že tu bola urgentná potreba dať do našich rodín dielo, ktoré by poukazovalo na dôstojný kresťanský život našich predkov, aby čitateľ oboznajujúc sa s novou a novou epochou a historickým obdobím porovnával udalosti so súčasnosťou, konfrontoval osudovosť ľudského snaženia a neraz i planého politického pechorenia s istým časovým nádhľadom, ktorý pri čítaní získa; aby pochopil logiku dejín a načrel trochu do jej filozofie z hľadiska transcendentálneho presahu dejín, z hľadiska Božej večnosti. PhDr. Emil Vontorčík

Text pod fotku na 11.stranu

J. E. Ján Chryzostom kardinál Korec a spisovateľ Sergej Chelemendik odpovedajú na otázky účastníkov prezentácie svojich kníh.

27.strana

Prírodné a historické zvláštnosti Nitry

Kalvársky kopec

K prírodným a historickým vzácnostiam nášho mesta nepochybne patrí celé hradné návršie, historický Vřšok, Zobor s prehistorickým valom. Máme však aj ďalšie pamätne miesto – Kalvársky kopec so starobyľým kostolom Nanebovzatia Panny Márie, krížovou cestou, misijným domom a kaplnkou Sv. kríža. Toto pamätne miesto je cenné, pretože ide o predhorie, ktoré má všetky znaky chránených území na Lupke alebo v Zoborskej lesostepi Trábeča. Na teplomilných vápencoch by sa darilo vzácnej flóre a drobnej faune, nebyť ... Kalvársky kopec dostal prvú ranu ešte

v polovici 19. storočia, keď tu začali ťažiť kameň. Najviac ho vyrúbali na stavbu cesty Nitra – Trnovec n/V. odvtedy sa na západnej strane kopca priemyselne ťažil kameň až do r. 1930, ale s menšími či väčšími prestávkami aj naďalej. Po vojne sa znova začal využívať kalvársky kameň, pretože mesto nedostalo od Povereníctva pôdohospodárstva povolenie na ťažbu v kameňolome na Hornom Zobore, ktorý patril Nitrianskej kapitule. Ťažbu schválila Dočasná okresná správna komisia. Nový lom sa nachádzal na južnom svahu kopca pozdĺž Stračejskej cesty v blízkosti lokality, ktorá nesie miestny názov Močiar pod skalkou.

Už v roku 1949 sa Štátna nemocnica sťažovala na novotvorenú prevádzku kalvárskeho kameňolomu. V roku 1950 sa preto prestalo s ťažením kameňa. Roku 1952 Jednotný národný výbor v Nitre schválil smerný územný plán rozvoja mesta a zahrnul doň aj túto požiadavku: „Z dôvodov bezpečnostných, zdravotných a pamiatkových zastavuje sa ďalšia prevádzka kameňolomu Kalvária.“

V tom čase prevádzka patrila Andezitovým kameňolomom Levice (JNV zastavil aj ťažbu v kameňolome na Štúrovej ulici pri Červenom kríži). Ale napriek tomu sa ťažilo veselo aj ďalej, o čom svedčí sťažnosť občanov z roku 1953, ktorí poukazovali na činnosť Andezitových kameňolomov, ťažiacich v rozpore s predpismi, zásadami zdravia a bezpečnosti pri práci. Kameňolom od roku 1960 patril mestu – Technickým a rekreačným službám (TRSMN), od roku 1971 Mestskému stavebnému podniku. V roku 1966 odbor výstavby a vodného hospodárstva MsNV povolil TRSMN ťažbu 5000 kubíkov kameňa, odstrel schválil formou asanácie na južnom svahu Obvodný banský úrad v roku 1968. Dňa 11. 10. 1969 bol pokusný odstrel a účinky trhavých prác pozorovali odborníci z banských projektov a Výskumného ústavu bezpečnosti práce. Obyvatelia okolitých domov sa sústavne sťažovali, v roku 1971 ich sťažnosti posudzovala dokonca Okresná prokuratúra. Nariadila seizmografické merania, ktoré však nedali za pravdu občanom Stračejskej cesty, Súľovskej a Sopóczyho ulice, pretože žiadali náhrady škôl. Dňa 5. 11. 1971 meral intenzitu otrasov Ústav užitej geofyziky Brno. Sťažnosti občanov však neboli zbytočné, pretože clonové odstrely sa predsa len obmedzili – maximálnu nálož na jeden kryt stanovili na 50 kg trhaviny alebo maximálne na 200 kg trhaviny vo všetkých vrtoch. Druhotné rozpojenie horniny sa obmedzilo na menšie náložky do 600 g.

Róbert Schmuck

(Pokračovanie v ďalšom čísle)

Do ďalšieho čísla

KATRUŠA

V roku 1973 Slovenský banský úrad povolil „dobývací priestor Katruša na ložisko vápenca ako stavebného kameňa“ s tým, že Zs. kameňolomy a štrkopiesky sú povinné hlásiť odstrel vopred Milexu a Zs. mäsovému priemyslu. SBÚ povolil Zs. kameňolomom a štrkopieskom 44. clonový odstrel na Katruši v r. 1981 a to v rámci skončenia prác v kameňolome. Účelom bolo zabezpečiť surovinu kameniva na zosvahovanie lomovej steny v súlade s plánom likvidácie. Definitívny dobývací priestor Katruša zrušil Slovenský banský úrad v r. 1983. V r. 1982 zriadil MsNV v bývalom kameňolome na Katruši riadenú skládku na ukladanie domového odpadu – hygienici stanovili pásmo hygienickej ochrany, postupne sa vydal prevádzkový poriadok, vybuodovala sa prístupová komunikácia, atď. Prevádzka kameňolomu kalvária bola stratová, napr. r. 1976 vykázala stratu 450 tis. Kčs, no ešte drahšie by bolo dovážať kameň z väčšej vzdialenosti. Dlhú životnosť kameňolomu spôsobovala skutočnosť, že mesto potrebovalo lomový kameň na rôzne stavebné úpravy ciest v akcii „Z“ a na poriadanie celoslovenských dožínok.

Na všeobecný tlak Mestský národný výbor navrhol ukončiť prevádzku kameňolomu na kalvárii k 30.6. 1977, odovzdať územie pod správu Mestského stavebného podniku (MsSP), ktorý tu mal zaviesť výrobu konglomerovanej dlažby k čomu nepotreboval clonové odstrely. Definitívne MsSP zastavil ťažbu kameňa na základe rozhodnutia Rady MsNV 114/77 a predložil plán na demontáž zariadení. To sa realizovalo do r. 1979. V apríli 1980 prebehlo ďalšie konanie o zrušení dobývacieho priestoru na Kalvárii.

Stavby dostali povolenie na zavážanie kameňolomu v Dražovciach počas stavby cestného obchvatu Kynek – Šindolka. Čo hovoria o tomto kopci geológovia? „Južný svah vrchu Kalvária tvoria vápence obsahujúce prímes kremeňa, dolomitu a miestami pieskovec. Po geologickej stránke patrí k mezozoiku obalovej série Tríbeča. Vápence sú masívne, jemno až hrubo kryštalicke s lavicovitou odlučnosťou vo forme hĺn s mocnosťou 50 cm, podložie pravdepodobne spodnitriasovými kremenami. Vápencové súvrstvie je tektonicky porušené, je oddelené od vlastného masívu Zobora a to tektonickou líniou zlomového charakteru SZ – JZ, pozdĺž ktorého poklesla časť masívu pokrytá sedimentmi Nitrianskej tabule. Spod týchto sedimentov v súčasnej dobe vyčnievajú útvary mezozoika vo forme samostatných ostrovov. Dnes je zreteľné, že sa nepodarilo prekryť navážky zeminou, na mnohých miestach trčia zo zeme panely, železá, zostala aj cesta postavená z betónových panelov. Ktorou autá privádzali svoj náklad. Historickému i krajinnému významu tohto územia nepomohlo ani povolenie výstavby dielní, garáží a ďalších stavieb za nitrianskym Misijným domom, kde sídlila mechanizačná fakulta Vysoké školy poľnohospodárskej (dnes premenovaná na SPU). Robert Schmuck

28.strana

Okienko do histórie

Ladislav Korček

Od čias organizovaného školstva sa vystriedali za katedrami nitrianskych škôl stovky ba možno tisícky učiteľov, no len niekoľkí z nich sa natrvalo zapísali do histórie rozvoja mesta. Patrí k nim aj Ladislav Korček, ktorý zomrel v Nitre pred 20 rokmi (16.októbra 1984). Do Nitry prišiel z Hlohovca ako trinásťročný, sem preložili jeho otca ako okresného súdneho radcu. Po maturite začal študovať právo v Bratislave, no po otcovej smrti musel školu zanechať. Urobil si diferenciálne skúšky a začal učiť s kvalifikáciou slovenčina – telocvik.

Najskôr učil v okolitých obciach nitrianskeho okresu, v rokoch 1950 – 1960 na pedagogickej škole, potom na SVŠ Eugena Gudernu a od roku 1966 na SVŠ na Párovskej ul., kde v roku 1977 skončil aktívnu pedagogickú činnosť. Bol nielen

učiteľom, ale aj aktívnym športovcom, hlavne vynikajúcim atlétom. S pretekárskou činnosťou začal už ako študent v telovýchovnej organizácii Orol v r. 1927. Postupne sa stal vedúcou osobnosťou nitrianskej atletiky. Vychoval mnoho vynikajúcich pretekárov (napr. majster ČSR na 110 m prekážky Ivan Veselský), navrhoval a viedol výstavbu športovísk, pôsobil ako medzinárodný rozhodca. Inou jeho láskou bol zborový spev. Už ako gymnazista účinkoval v katedrálnom zbere pod vedením prof. Rosinského, neskôr sám viedol spevokol pri farskom kostole, dievčenské súbory pri školách, na ktorých učil, ale aj skladal hudbu, zbieral pesničky, prekladal texty piesní. Vynikol tiež ako včelár, viedol kroniku nitrianskej včelárskej organizácie, ktorá bola v 60. a 70. rokoch najväčšou v Česko-slovensku. (rsk)

28.-29. strana

Druhé bombardovanie Nitry

V decembri sme si pripomenuli smutné výročie v poradí druhého bombardovania nášho mesta. V tomto príspevku vám prinášame autentické podrobnosti, ktoré sú aj súčasťou pripravovanej publikácie o tragickom bombardovaní Nitry spred šesťdesiatich rokov.

Letecká aktivita krátko pred blížiacimi sa vianočnými sviatkami, okrem prieskumných letov sovietskych dvojplôšnikov U-2, ustala. Prispelo k tomu aj zosilnenie protileteckej obrany o palebné postavenie veľkorážneho štvorhlavňového guľometu (zn. Flak) na čermánskom kopci približne na úrovni Hornočermánskej a Jedlíkovej ulice. Okrem toho ešte bol jeden guľomet dočasne inštalovaný v priestore pri zemnom bunkri na okraji Sihoťského parku, na pravom brehu rieky Nitry, pri pešej lávky na Zobor. Tento guľomet však v januári premiestnili. Ďalšie palebné postavenie „Flaku“ bolo za mlynni pri rieke (v priestore vysokoškolského internátu), potom na letisku za riekou a tretie na tormošských roliach (približne na úrovni križovatky pri chrenovskom štadióne). Pretože sovieti túto situáciu poznali z nočných prieskumov odvažovali sa lietať zatiaľ iba v noci.

Štyri dni pred Štedrým večerom, 20. decembra 1944 v noci asi o 21.15 h priletelo ľahké bombardovacie lietadlo nad mesto a zhodilo štyri bomby. Pravdepodobným cieľom bombardovania mohla byť Verého vila, kde sídlilo Gestapo. Pretože nariadenia o zatmení v meste sa dodržiavali a dokonca aj priestupky sa tvrdo pokutovali, mesto bolo ponorené v hlbokej tme a teda úplne zatemnené, čo orientácia do značnej miery sťažovalo. Týmto sa aj dá vysvetliť minútie cieľa o cca 50 m. Prvá bomba spadla do dvora na Hlinkovej ulici č. 49 (dnes priestor Palárikovej ulice), kde bol demolovaný dom vd. Ireny Tóthovej. V dome mali v podnájme byty Adam Schwartz - poštový penzista a Ján Pružinský. Ďalší byt obýval krajčír Július Botto. Druhá bomba zasiahla obytný dom Štefana Dalloša, redaktora z Nitry na Ulica 14. marca č. 23 (dnešná ulica Fraňa Mojtu). Tretia bomba zasiahla obytný dom Dr. Jána Jablonického na tej istej ulici č. 21. Oba domy boli zničené. Posledná, štvrtá bomba najväčšieho kalibr, spadla na roh telocvične Štátnej meštianskej školy, demolovala múr, ale našťastie nevybuchla. Lietadlo po nálete pokračovalo východným smerom.

Tento útok bol prekvapivý a neočakávaný (išlo o sólový vzdušný útok), na ktorý nereagovala ani hlásna služba CPO ani protivzdušná obrana letiska. Pri nálete nepriateľského lietadla neprišiel nikto o život a zranenie ľahšieho charakteru utrpel iba Adam Schwartz s manželkou Emíliou a dcéra Štefánia, ktorí boli v byte zasypaný. Po vyslobodení jednotkami CPO za pomoci hasičov ich previezli do nemocnice v Nitre na ošetrenie. Celkovú škodu na majetku odhadli na vtedajších 1 500 000 korún slovenských. Neskoršie hlásenia uvádzajú škodu dva milióny korún, čo je možné, najmä ak zväžíme, že prvý odhad škody bol urobený v rýchlosti a hneď rána.

Nitra – slovenské Coventry (medzititulok)

Dňa 19. novembra sa odohral vzdušný boj nemeckých stíhačiek z ochranným sprievodom spojeneckých bombardérov v oblasti Trenčína. Pri tomto súboji bola vážne poškodená stíhačka amerického pilota poručíka Pavla Lijmana. Nad obcou Výčapky mu začal horieť motor, preto z lietadla vyskočil padákom a lietadlo havarovalo.

Poznámka 52 tamtiež, OÚN kartón 58/1944, príloha D1 – 802/1944, ŽSVR č. poradia 43 zo dňa 21. novembra 1944.

Lietadlo spadlo do obce, približne 15 m od ľudovej školy do priekopy vedľa hradskej, kde sa zarylo asi 2 m do zeme. Od silného otrasu sa zvalila socha sv. Jána, ktorá bola v bezprostrednej blízkosti pádu lietadla. Pilot vyskočil z lietadla padákom asi 400 m severne od miesta, kam lietadlo spadlo, padák ho priniesol do obce Výčapky asi 50 m od miesta dopadu lietadla, pretože dul severný vietor. Pilota zadržal Jozef Vermeš z Výčapok. Pilota priviedol do domu Štefana Zubčáka, kde sa tento umyl a napil vody. Vzápätí ho zaistila stráž nemeckej národnej skupiny z obce Čermany. Dopravili ho na nemecké vojenské veliteľstvo v Nitre. Podľa výpovede očitých svedkov starostu obce Štefana Vargu a robotníka Štefana Zubčáka z Výčapok, lietadlo horelo už počas pádu k zemi. Pilot priletel údajne z Francúzska a nad Trenčínom vo vzdušnom súboji bol jeho stroj zasiahnutý.

V ten istý deň asi o 20.45 h havarovalo v Ivanke pri Nitre nemecké vojenské bojové lietadlo typu J-87 od leteckého útvaru L 49426 Lg. Pa. Wien. Lietadlo letelo od Blatenského jazera do Nitry. Nad územím Maďarska ho prepadli nepriateľské stíhačky a v boji sa poškodilo. Porucha stroja nad Šuranmi avizovala, že do Nitry lietadlo nedoletí, a preto strelec a pilot vyskočili padákom. Lietadlo havarovalo v Ivanke - časti Luk na dvore Ľudovíta Belana Luk č.d.35.

Poznámka 67. ŠAN pob. N, OÚN kartón 59/1945, príloha D1 – 211/1945, ŽSI č. 60 dôv. 1945, zo dňa 15. marca 1945.

Posádku lietadla tvorili: pilot oberweinrich Singer a pozorovateľ feldwebel Rochlitz. Feldwebel Rochlitz vyskočil padákom približne v oblasti Šurian, pilot vyskočil nad chotárom obce Branč. Lietadlo letelo ešte ďalej a nad obcou Ivanka sa stočilo a havarovalo. Pri dopade sa rozbila a zhorelo. Posádka lietadla sa prihlásila 15. marca u veliteľstva nemeckej letky v Nitre. Lietadlo pri havarovaní poškodilo komín a strechu obytného domu Michala Guzmického v Ivanke pri Nitre – Luk č. d. 18, strechy domov Imricha Holku č. d. 33, a Michala Ševelu č. d. 36. Ďalej strechu a okná domu Ľudovíta Belana č. d. 35. Imrichovi Andimu č. d. 38 zapálilo na dvore asi 6 q sena a 15 q slamy.

Ing. Štefan Košovan

Americkí Rómovia majú mentalitu podobnú našim**Musíme sa lepšie spoznať**

Zásluhou Veľvyslanectva USA vyšla v týchto dňoch v slovenskom preklade publikácia s názvom Rómsky národ amerického autora Iana Hancocka, ktorý je v štátoch považovaný za popredného odborníka v oblasti rómskej komunity. Kniha, ktorá sa ukazuje byť ako vhodná pomôcka najmä pre učiteľov a sociálnych pracovníkov, resp. pre tých, čo už pracujú v rómskych komunitách. Študenti Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre, zaoberajúci sa štúdiom rómskej problematiky, privítali medzi sebou Iana Hancocka, profesora rómskych štúdií na Texaskej univerzite v USA, ktorý do Európy - a na Slovensko - pricestoval, aby sa s nimi o. i. podelil aj o americké skúsenosti s asimiláciou Rómov.

Na stretnutí s autorom publikácie sa zúčastnil aj prodekan pre vzdelávanie doc. Dr. Viliam Longauer, DrSc., editor tohto dielka a zástupcovia Veľvyslanectva USA v Bratislave. Študenti, budúci učelia a sociálni pracovníci - bolo medzi nimi aj niekoľko Rómov - tak mali jedinečnú príležitosť besedovať s týmto vo svete známym predstaviteľom rómskeho hnutia, ktorý je aj autorom množstva publikácií s rómskou tematikou. V knihe Rómsky národ nájdete kapitoly o rómčine a rómskom pravopise, o rómskych menách, vysvetlenie o tom, čo si Rómovia myslia o Gadžoch, a tiež pár riadkov o tom, ako na západe zistili pravý pôvod Rómov. Autor knihy bádajúc v archíve zisťoval, kam až siahajú korene Rómov, zaoberal sa zrušením nevoľníctva a zotročením Rómov mimo Balkánu, skúmal aj teóriu, čo si myslia o Rómoch Európania a prečo dodnes existujú protirómske postoje. Vysvetľuje aj pôvod uzavretej kultúry Rómov a vznik paralelnej predstavy o Cigánoch. V knihe nájdete aj niekoľko receptov na rómske špeciality. Kniha vás poučí, ako sa správať k Rómom, prečo ich láka kočovníctvo a čo pre nich znamená mágia. Nájdete tu príklady rómskeho jazyka a niektoré užitočné frázy, ktoré vám môžu pomôcť pri dorozumievaní sa. Lebo ako hovorí sám Ian Hancock: „Ak chceme pri spoložití s Rómami dosiahnuť rovnovážnu spoločnosť, musíme sa lepšie spoznať a pochopiť ich odlišnosti, ako aj životný štýl.“

Rómsky jazyk podľa Iana Hancocka obsahuje prvky rôznych indických jazykov, no oveľa viac výrazov má grécky pôvod. Rómovia odišli z Indie okolo r. 1000 a v Európe sa objavili o 100 rokov neskôr. Ako jeden z hlavných problémov s Rómami v európskom priestore je ich jednostranná a najmä negatívna prezentácia v médiách. To do značnej miery ovplyvňuje vnímanie verejnosti. Do Ameriky sa dostali pred sto rokmi. Muži sa živia ako asfaltéri, cestári, opravujú pece, ženy sú vyhľadávané ako veštice, ale zásluhou asimilácie Rómovia prenikli do rozličných profesií. „V štátoch žije asi milión Rómov. Prísne dbajú na dodržiavanie svojich tradícií (krsty, sobáše, pohreby). Ešte aj dnes uzatvárajú sobáše na základe dohody medzi rodičmi a všetko prísne kontroluje rómsky tribunál. Školská dochádzka v USA nie je pre Rómov povinná a do školy chodia len najmenší. Po získaní základov čítania, písania a počtov zostávajú doma, alebo sa venujú zárobkovej činnosti.

Ian Hancock sa netají svojimi rómskymi koreňmi. Ako sám o sebe tvrdí, zásluhou pozitívnej diskriminácii sa z maliara - natierača vypracoval na riaditeľa Dokumentačného centra Rómov na Texaskej univerzite v Austine. Je členom Svetového rómskeho parlamentu a bývalým reprezentantom rómskeho národa pri UNICEF a rade Spojených národov pre sociálne a ekonomické záležitosti. Za svoju prácu získal viaceré vyznamenania za ľudské práva. V r. 1998 bol prezidentom Billom Clintonom vymenovaný za člena výboru Spojených štátov pre pamätník holocaustu.

Ludmila Synaková

Text pod snímku:**Ian Hancock so slovenským prekladom svojej najnovšej knihy Rómsky národ.****Hrušovské truhlice Ladislava Zrubca**

Zaujímavá publikácia Ladislava Zrubca hovorí o nesmiernom bohatstve, za ktorým sa plahočili jednotlivci v rôznych časových intervaloch v snahe nájsť veľké bohatstvo. Koncom 16. storočia sa Hrušovský hrad stal súčasťou rodiny Rákociovej. Tento starý uhorský rod šľachticov, ktorého genéza podľa priezviska je odvodená od podstatného mena rak, povzniesol Topoľčianky a Hrušovský hrad aj historickej spisby kronikárov, archivárov a historikov.

Príchodom urodzenej pani Alžbety Rákociovej nastali pre okolie nové časy. Na hrade sa usporadúvali chýrečné nočné bály. Grófká pozývala na hrad mladých šľachticov a zemanov, ktorí o polnoci vkladali do maľovanej truhlice vzácné šperky a iné cennosti, čosi ako vstupné na veľkolepý bál. Grófká ešte pred smrťou ukryla v hradnom areáli niekoľko truhlíc s cennosťami. Nie pred zlodejmi, ale ako pripomína autor, pred vlastnými príbuznými, poškuľujúcimi po bohatstve, na ktorom nemali nijaké zásluhy. Neznášala lenivých. Ako tvrdila, že leňochov by mali pandúri zatvárať do klieťky, aby sa napokon unudení prebrali k životu a dali sa do práce. Jej poklady priťahovali a stále priťahujú generácie ... aj o pokladoch na Hrušovskom hrade hovorí útlá knižka. Pretkané je históriou Topoľčianok, ktorá už neodmysliteľne súvisí s topoľčianskym renesančným kaštieľom - sídlom rodiny Rákociovcov.

Autor knihy, známy novinár a publicista a spisovateľ, tlmočí dnešku nielen starostlivo faktami podporenú legendu o veľkom poklade šperkov a cenností zo zlata a či striebra - a teda o bohatstve, ktoré si treba zaslúžiť, alebo sa oň pričiniť aspoň prácou. Knižka hovorí aj o fortieli remeselníkov – truhlárov, ktorí zanechali medzi Hrušovským hradom a kaštieľom v Topoľčiankach, potomkom vzácnu bohatstvo svojich rúk a umu.

Napokon tradícia regiónu s historickými udalosťami vyvierajúcimi priami z neho i z celého okolia má svoje stáročné korene zapustené v dejinných vrstvách Slovenska. A tak celkom pochopiteľne, ba až priamočiariu jednoducho, čítanie z najnovšej knižky Ladislava Zrubca mnohé z tejto našej histórie pripomína. K vydaniu knihy finančne dopomohol známy podporoval slovenskej literárnej tvorby JUDr. Peter Korec. Knižka vyšla v Nitrianskej odbočke Spolku slovenských spisovateľov. (syn)

ČLÁNOK ASI ZASA NEPOJDE

Pod Zoborom vznikol Špecializovaný odborný ústav sv. Svorada

Na zdravie treba myslieť

Vysokošpecializovaný odborný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb v Nitre na Zobore sa v závere roka transformoval na neziskovú organizáciu poskytujúcu verejno-prospešné služby s novým názvom Špecializovaný odborný ústav svätého Svorada, n.o. zaregistrovaním na Krajskom úrade v Nitre.

Tento ústav je vo verejnosti známy ako jedno z 10 osteocentier na Slovensku - a na tento účel používajú aj najmodernejší osteodenzimeter - ale ich kľúčová úloha spočíva v špecializácii na liečbu všetkých respiračných ochorení v Nitrianskom kraji.

„Okrem respiračných ochorení, v čom sme aj najlepší, sa chceme zamerať aj. So zmenou na neziskovú organizáciu súvisela redukcia plátov, ktoré sa dočasne znížili na 93 % pôvodnej výšky miezd,“ hovorí riaditeľ zariadenia MUDr. Štefan Petríček, M.P.H. Pokiaľ boli štátnou príspevkovou organizáciou, pri odmeňovaní zamestnancov sa museli riadiť podľa platného zákona o odmeňovaní zamestnancov vo výkone prác vo verejnom záujme. V súčasnosti, ako nezisková organizácia, sa pri mzdách riadime Zákonníkom práce a neuplatňujeme minimálne tarify, na ktoré sa mnohí zamestnanci sťažovali. Ako dodal, zamestnanci zatiaľ pokles mzdy o 7 % tolerujú, pretože veria, že sa po ťažkých začiatkoch odmeňovanie zlepší.

V ústave sa vybrali po ceste ďalších úspor nákladov. Centralizujú činnosti a nevyužitý majetok odstavujú, resp. ponúkajú do prenájmu (Např. Rádu sv. Vincenta de Paul, ktorý sa usadil v ich priestoroch v Lefantovciach). V slovenskom zdravotníctve všeobecne ubúda lôžok. Dôvody sú zrejmé. Ako konštatuje riaditeľ Petríček: „Vďaka diagnostike, terapii, novým prístrojom a novým liekom liečime dvakrát tak rýchlejšie ako keď som do ústavu nastúpil. Vtedy bol pacient u nás v priemere 35 dní, dnes máme priemer hospitalizácie 18 dní. Ľudovo povedané - otočíme také isté množstvo pacientov ročne na polovičnom počte lôžok.“

Nedávno privítali v ústave delegáciu z Reštrukturalizačného fondu Svetovej banky. Vstúpili do ich projektov, a tak sa na nich prišli pozrieť.

MUDr. Petríček hovorí o ďalších zámeroch: „Na fondy sa spoliehajú viacerí, ale šance nie sú veľké. Ďalšiu žiadosť sme si poslali aj do postupových fondov. Došlo aj k personálnym zmenám v našom zariadení. Naväzujúc na všetko, čo to bolo, sme nabrali druhý dych. Dokončili sme 10 rokov samostatnej činnosti – po oddelení od Podunajských Biskupíc, kam sme boli začlenení 30 rokov. V r.1994 sme sa odčlenili a už máme za sebou desať rokov samostatnosti. Z odborného liečebného ústavu sme sa dokázali vypracovať na vysokošpecializovaný a do ďalšej zmeny sme sa odhodlali teraz – transformáciou. Som presvedčený, že zmeny sú potrebné a je prínosom, ak sa nezotráva v zabehaných koľajach. Zmeny neboli príjemné, ale so zamestnancami sme to zvládli. Oddelenie anesteziológie a intenzívnej medicíny - zatiaľ len 7 lôžkové, máme vybavené tzv. zlatými štandardmi, t.z. vo svete uznávanou diagnostickou a terapeutickou technikou - pochopiteľne je limitované na respiračné (dýchacie) choroby.“

V ústave podporujú aj myšlienku zriadenia hospicu. Čo sa týka Adosu, v r.1996 sme boli jedny z prvých, ktorí predložili finančné analýzy na ministerstvo. V tom čase sa to ukazovalo ako nevelmi finančne výhodné, ale dnes uvažujú o zavedení antegrádnej a postgrádnej starostlivosti. A ďalej vysvetľuje „ante“ znamená - než k vám niekto príde. K antegrádnej starostlivosti sa hlásime komunitnými programami, ktoré ako nemocnica podporujúca zdravie máme. Verejnosť pozná naše aktivity, ktoré sa týkajú osteoporózy. Ústav má rozbehnutý aj komunitný program, ktorého cieľom je zastaviť rakovinu pľúc. Pomerné intenzívne tu pôsobia spätnou väzbou na školách, kde sa spoliehajú na preventívne programy.

Uvažujú aj o tom, že v krátkej budúcnosti zriadia ako súčasť neziskovej organizácie vlastnú Agentúru domácej opatrovateľskej starostlivosti (antegrádnou starostlivosť). V najoptimálnejšom prípade sa z ústavu - akútneho oddelenia, pacient vráti domov, alebo ak príde z ADOSU do ústavu - na akútne oddelenie. Na oddelení pre akútne chorých pacienta doliečime a potom by cez ADOS šiel do domácej liečby. Lekár zváži, či bude pre ďalšiu liečbu pacienta stačiť Ados, alebo už bude nevyhnutný hospic.

Riaditeľ, p. Dr. Petríček priznáva, že ho mrzí, ak je ústav v povedomí obyvateľstva zafixovaný ako geriatrická liečebňa., Máme vynikajúce oddelenie, ktoré sa stará o ľudí s rakovinou pľúc. Na liečbu tohto onemocnenia sa špecializujeme v rámci Nitrianskeho kraja a sme aj najlepšie prístrojovo a personálne vybavení. Je preto pochopiteľné, že k nám prichádzajú pacienti, ktorých diagnózy a liečbu by nebolo možné zvládnuť inde. Stane sa, že niektorí z nich prídu neskoro, v pokročilejšom štádiu choroby. Lenže, na to treba myslieť skôr a nezanedbávať prevenciu. V opačnom prípade už pre záchranu života nepomôže ani najlepšie vybavené oddelenie, ba ani najlepší odborníci. (syn)

32.strana

Silvestrovský beh Zoborom

Oslavy príchodu nového roku sa v Nitre už tradične začínajú bežeckými pretekmi. V posledný deň starého roka počasie prialo a pod nitrianskou Pyramídou sa stretli stovky priaznivcov športu a dobrej nálady, aby sa aktívne či pasívne zúčastnili

na 17. ročníku Zoborského silvestrovského behu. Na pretekoch sa nezúčastnila len početná kategória bežcov, ale aj kategória turistov, teda tých, čo si na vrchol kopca vyšliapali. A práve tí, mohli bezprostrednejšie vnímať okolie, ktoré okrem prírodného bohatstva skrýva aj zaujímavé dedičstvo predkov.

Mnohí turisti, vrátane Nitranov, možno ani netušia, že práve oblasť cez ktorú Silvestrovský beh vedie, bol súčasťou osady Slovanov, a najstaršie zachované predmety, ktoré archeológovia v oblasti objavili, pochádzajú ešte z doby bronzovej, teda z čias 1800 – 800 rokov pred n.l. Na vrchole pyramídy Zobor sa kedysi nachádzalo tisícročia obývané hradisko a jeho celková rozloha bola približne 15 ha.

Trať dlhá s prevýšením 262 m vedúcu cez vrch Plieška, Tri duby až k Pyramíde absolvovalo 125 pretekárov rozličných vekových kategórií od žiakov až po dôchodcov. Na 17. ročníku sa celkovými víťazmi stali Imrich Magyar z Bešeňova a Jana Styková z Nových Zámkov, ktorá získala prvenstvo v kategórii žien.

V kategórii dorastencov dobehol ako prvý Peter Gróf z Nitry, z juniorov Richard Chrastina z Nitry, zo žiakov patrilo prvenstvo Róbertovi Chrastinovi z Nitry. V kategórii neregistrovaných mužov do 35 rokov sa z 1. miesta tešil Jakub Kolínek z Nitry, v kategórii od 36 do 45 Karol Hudeček z Levíc, od 46 do 55 Milan Staňo, od 56 do 60 Pavol Matuška, od 61 do 65 Cyril Zaujec, nad 65 rokov Juraj Cengel.

Zo žien sa najlepšie darilo Jane Stykovej, ale neskamala ani Nitrianka Zuzana Strihová, ktorá skončila ako tretia. Medzi dorastenkami sa darilo Pavle Solivarskej z B. Štiavnice, medzi žiačkami Dominike Očkajovej z N. Zámkov, kategóriu ner. žien do 35 rokov vyhrala Zlatica Muchová z Nitry, od 36 do 45 rokov Dáša Mužíková z Nitry.

Súťažiacim prišlo po náročnej trati vhod občerstvenie, ktoré organizátori pripravili. Poďakovanie patrí aj riaditeľovi Špecializovaného odborného ústavu sv. Svorada n.o. Nitra, MUDr. Štefanovi Petříčkovi, ktorý vyšiel organizátorom v ústrety poskytnutím priestorov telocvične, ako aj milou pozornosťou bylinkovým čajom a pagáčmi, ktoré všetkým veľmi chutili.

Táňa Krupová

Nitrianske fašiangy 2005

6. február(ne)

15.00 Fašiangový karneval. Centrum voľného času DOMINO, popoludnie plné zábavy, hier, súťaží, defilé karnevalových masiek, príjemná hudba a veľa prekvapení pre všetky deti od 3 do 10 rokov

8. február(ut)

10.00 – 17.00 Fašiangový jarmok Svätoplukovo námestie

bohatá ponuka fašiangových pochútok, ľudovo – umeleckých výrobkov a veselého fašiangového programu.

11.00 – 13.30 ... na fašiangovú nôtu. Účinkujú: ZŠ Fatranská, MŠ Novomeského, ZŠ Topoľová, ZŠ Skultétyho, ZŠ Nábr.mládeže, ZŠ kniežaťa Pribinu, ZŠ Dražovská, MŠ Rázusova, ZŠ Cabajská, ZŠ a MŠ Novozámocká, MŠ Wilsonovo nábr., ZŠ Benkova, MŠ Piaristická, MŠ Alexyho, MŠ Benkova

14.00 Divadlo Maska Zvolen: BABA JAGA. Humorný príbeh Baby Jagy.

15.00 Fašiangový sprievod - začiatok pešej zóny – Svätoplukovo nám. Máš veselý fašiangový kostým, chuť zabaviť sa. Príďte do fašiangového sprievodu a v súťaži o najkrajšiu masku získaj niektorú zo zaujímavých cien. **15.30 Fašiangy , Turíce, Veľká noc príde** Svätoplukovo námestie, veselý fašiangový program so skupina KGB, DFS Nitranček, FS Jaročan, FS Drienka, FS Lúč, FS Zbežanka, FS Lužiančanka, FS Ceriny.

Karneval - vyhodnotenie fašiangových masiek

17.00 Pochovanie basy s FS Kepežd'anka

Nezmestí sa – pojde na ďalšieho čísla

Viac ako 60-ročná tradícia značenia turistických trás

Turistické značky ako dar

Turistické značkovanie v Nitre má vyše šesťdesiatročnú tradíciu. Prvé turistické trasy viedli na Zobor a Žibricu, postupne k nim pribudli chodníky k dnešnému Odbornému ústavu sv. Svorada (bývalý VÚaTRCH) a do Dražoviec. Od roku 1990 sa o značkovanie na celom území Slovenska stará Klub slovenských turistov prostredníctvom kvalifikovaných členov – dobrovoľníkov značkárov. Z celkovej dĺžky 13 500 kilometrov značených turistických trás na Slovensku je v okrese Nitra 145,3 km.

Každá značkováná trasa má pridelené evidenčné číslo, zabezpečenú trojročnú obnovu a stanovený počet informačných prvkov tzv. smeroviek. V horskom celku Zobora, ktorý Nitrania najčastejšie navštevujú, je šesť kilometrov značených turistických trás a sú vyznačované odbočky k turisticky zaujímavým miestam (vyhládka pod Žibricou, vrchol Žibrice, prameň Gáborka, Svoradova jaskyňa, románsky kostolík v Dražovciach).

Turistické značkové trasy tvoria pásové a tvarové značky, namaľované najčastejšie na stromoch, prípadne na ocelových žltých stĺpkoch, umiestnených na lúčach a poliach, ktorých rozmer je 10 x 10 cm a tvoria ich dva pásy bielej farby a jeden pás pestrej farby uprostred, maľované značky dopĺňujú turistické informačné prvky. Sú to plechové tabuľky a smerovky s vysvetľujúcim textom, upevnené na žlté natreté ocelové smerovníkoch s červenou strieškou. Umiestňujú sa tam, kde chodník začína, končí alebo sa križuje s iným. Na Zobore máme postavených 30 smerníkov, ku ktorým patrí 102 tabuliek a smeroviek. Životnosť maľovaných značiek v rozmeroch 10 x 10 cm je dva max. 3 roky, životnosť tabuliek a smeroviek je podľa normy 10 rokov.

To, čo návštevníci vidia v lesoch Zobora kriticky, nie je na kritiku značkárov, či správcu značkárskej siete klubu. Všetky značky sústavne ničia vandali. Najčastejšie bývajú zohnuté, polámané, doškriabané, zastrekané farbou alebo aj odcudzené. Podobný vandalizmus postihuje aj oceľové smerovníky, ktoré neodradia vandalov ani svojou stabilitou a hmotnosťou. Nie je v silách piatich značkárov Klubu slovenských turistov, ktorí sa starajú o 145,3 km vyznačených trás v celom okrese, „ustrážiť“ výsledky svojej namáhavej a dobrovoľníckej práce.

Všetkým značkárom KST udelili ocenenie za verejno - prospešnú dobrovoľnícku prácu Srdce na dlani 2001 Dobrovoľníckym centrom SAIA-SCTS pod záštitou prezidenta SR.

Komisia značenia KST skrátila životnosť značiek z desiatich na sedem rokov. Výmeny všetkých tabuliek a smeroviek by sme sa mohli dočkať v tomto roku a na budúci rok. Ktovie, či tieto značky „vydržia“ opäť len jeden - dva roky, ale možno ešte menej...?

Ak niečo na Zobore chýba, tak je to adresnosť a zodpovednosť všetkých, ktorým toto územie patrí a ktorí ho využívajú a majú zo zákona isté konkrétne povinnosti, ale aj právomoci.

Mgr. Ján Jahn

OBÁLKA VNÚTRO

Nitra na snímkach z minulosti

V období intenzívnej výstavby obývalo nitrianske sídlisko Chrenová - ako sa hovorí – detí ako smetí. Počas zimných mesiacov si naplno užívali zimné radovánky, ktoré im umožňovalo toto nové prostredie. Naše fotografie zachytávajú sánkovačku na ihrisku v blízkosti v tom čase jedinej Základnej školy na Nábřeží mládeže.

Druhá snímka nám umožňuje zaspomínať si na rok 1968, keď sa za vtedajšou Lomonosovovou a dnešnou Triedou Andreja Hlinku, začala druhá etapa výstavby sídliska Chrenová.

Text a snímka:

Mikuláš Gál

Obálka vonkajšok - hotová inzercia Hotela Zartuff